

Nenehno upadanje prometa čez Trst

Českoslovaška prehitela Avstrijo - Nazadnje zlasti dovoz iz zaledja

O razvoju prometa skozi tržaško luko imamo na voljo uradne podatke za prvih šest mesecev tekočega leta. Na podlagi teh si lahko ustvarimo dovolj jasno sliko o prometu v prvem polletju 1963, še posebno pa, ako te podatke primerjamo s podatki o prometu v lanskem letu. Slika ni prav nič razveseljiva, saj nam kaže, da gre promet po poti nazavol. Mislimo, da se ta slika mnogo ne spremeni, čeprav upoštevamo tudi razna

stavkovna gibanja v pristanišču, ki so gotovo prizadela vsaj v manjši meri sam promet. Danes se bomo omejili na navedbo suhih podatkov, ne da bi se spuščali v razglabljanja, kje so vzroki tega nazadovanja. Pripomnimo naj le, da je vsaj v preteklem polletju Avstrija zgubila svoj primat kot najboljši klient tržaškega pristanišča; vsaj trenutno jo je namreč presegla Českoslovaška. Tako je promet po železnici z Avstrijo

dosegel okoli 274.000 ton, s Českoslovaško pa 291.000 ton. V prvem polletju letošnjega leta je promet skozi tržaško luko (po morju) znašal 2.495.348 ton (lani 2.606.970); nazadovol je zlasti odvoz po morju, in sicer od 725.639 ton v lanskem letu na 632.515 ton, medtem ko ni bila zgruba pri dovozu po morju tako občutna. Lani smo imeli namreč 1.881.331 ton prometa, letos 1.862.833 ton, to je okoli 20.000 ton manj.

Nenavaden petelinji dvoboj: Kennedy proti de Gaulle (karikatura londonskega «Observerja»). Francija, ki jo vodi de Gaulle, noče pristati na sporazum o prepovedi atomskih (jedrskih) poskusov, ki so ga podpisali v Moskvi Američani, Rusi in Angličani. Sledilo je drugi dvoboj, tako tudi Italije. Celotna Zahodna Nemčija - ki je do sedaj pod Adenauerjevim vodstvom - Adenauer opazuje na karikaturi dvoboj Kennedy-de Gaulle - podpirala de Gaullovo politiko in se je odločila za podpis. De Gaulle ga odbija ne toliko iz načelnega nasprotstva proti Sovjetski zvezi, kolikor iz upora proti Američanom, ki bi jih rad iztisnil iz Evrope; poleg tega hoče Francija poprej dopolniti svoje atomske orožje in se izdelati lastno vodikovo bombo. De Gaulle je tako vsaj trenutno ostal osamljen v svetovni politiki, ako izuzumemo Kitajsko, ki se ostreje napada sovjetsko politiko in odbija sporazum z zahodnimi državami in s katero se de Gaulle ne mara družiti. V Zahodni Nemčiji je zmogala zmerna struja v zunanji politiki, ki jo vodi bodoči kancler prof. Erhard in zunanji minister dr. Schroeder proti kanclerju Adenauerju, ki se pripravljala na odhod in ki ga sicer podpirata bivša ministra Strauss in Brentano. Schroeder je novo prožnejšo smer zahodnonemške politike naznačil med svojim najnovejšim obiskom v Londonu. Pri vsem tem vztraja tudi Schroeder pri svoji zahtevi, da zahodne sile ne priznajo, vsaj pravno ne, Vzhodne nemške republike. Ameriški zunanji minister Rusk je v senatu napovedal, da se bo Amerika se naprej pogajala s Sovjetsko zvezo; možen je sporazum o preprečitvi nenadnega napada iz zraka. Tudi na pogajanjih za razorožitev v Zenevi se kaže večja spravljenost med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami

PROMET Z ZALEDNIMI DRŽAVAMI PO ŽELEZNICI

Razdobje januar-februar	1962			1963		
	Dovoz	Odvoz	Skupaj	Dovoz	Odvoz	%
Notranjost Italije	162.211	103.494	265.705	160.145	255.368	23,50
Avstrija	171.072	355.093	526.165	126.723	274.128	25,25
Českoslovaška	93.897	94.268	188.165	248.374	290.537	26,72
Zah. Nemčija	23.529	82.452	105.981	71.547	103.470	9,49
Jugoslavija	22.791	7.904	30.395	10.105	43.678	3,96
Poljska	1.683	98	1.781	287	1.982	0,18
Romunija	1.840	249	2.089	377	923	0,08
Madžarska	5.381	14.913	20.294	42.402	60.132	5,52
Švica	6.114	25.783	31.897	28.746	28.746	2,58
Ostale države	13.122	3.232	16.354	4.307	26.416	2,39
Skupaj	501.640	687.186	1.188.826	402.367	683.109	1.085.476

Promet z zaledjem po železnici se vedno razvija nekako vzporedno s pomorskim prometom. Upadel je torej tudi promet po železnici, ki je letos dosegel 1.085.476 ton (lani 1 milijon 188.826). Nazadovol je občutno dovoz iz zaledja, to je izvoz iz zaledja v čezmorske države skozi Trst, in sicer od 501.640 ton v lanskem letu na 402.367 ton v letošnjem, medtem ko smo glede uvoza v zaledne države skozi Trst ostali približno pri starem - lani 683.109, lani 687.186 ton. Omenili smo že zanimiv pojav, da se je namreč Avstrija že tako oddaljila od Trsta, da jo je v prometu presegla Českoslovaška. Vprašanje je, ali je to samo trenutni pojav. Naj dodamo, da je Českoslovaška pričela tuzavati skozi Trst mnogo rudi in da je prav te okoliščine, ki so prispele k temu napredku v Českoslovaškem tranzitu. Tako je Českoslovaška uvozila skozi Trst februarja 43.628 ton železne rudi, marca 21.563, aprila 24.501, maja 28.789 in junija 11.502 tona. Promet (uvoz) skozi Trst s fosfati je bil prav tako zelo živahen (februarja 2 tisoč 893 ton, marca 15.031 in aprila 1.173), promet z mangancem februarja 11.859, junija 8 tisoč 106, z drugimi kovinskimi rudami februarja 762, marca 5

tisoč 687, aprila 12.772, maja 11.420 in junija 6.146 ton. Avstrijski promet je dosegel 25,2, českoslovaški pa 26,7 odst. vsega prometa po železnici. Promet z Zahodno Nemčijo je upadel za malenkost, z Jugoslavijo se je nekoliko dvignil, precej je napredoval tudi promet z Madžarsko.

Razvoj prometa po cesti

Podatke o železniškem prometu z zaledjem je treba dopolniti s podatki o prometu po cesti; ti so pa znani samo do meseca aprila. Promet po cesti se razvija ugodneje, kar pomeni, da je cesta prevzela več precej prometa železnici. Živahen je promet s sosednimi državami, to je z Avstrijo in Jugoslavijo. V prvih štirih mesecih letošnjega leta je dovoz iz Avstrije 106.088 in 8.663 ton z Jugoslavijo. Najvišje vrednosti cestni promet je v raznih pokrajini Italije, in sicer je znašal 153.292 ton, od tega 127.255 z gorško in videmsko pokrajino in 133.794 ton s Tržaškim ozemljem.

Šibkejši promet z lesom

Glede prevoza posameznih blagovnih skupin, naj omenimo, da je dovoz premoaga po morju

ju v prvem polletju 1963 navedel od 124.116 na 117.119 ton, dovoz žita od 122.527 na 65.937, rud in nekovin od 424.332 na 386.182 ton. Medtem pa je dovoz mineralnega olja napredoval od 247.793 na 1.003.686 ton, dovoz lesa (povečini ekotičnega) je upadel od 25.402 na 24.895 ton. Nazadovol je tudi izvoz lesa po morju (letos 58.960, lani 74.102), mineralnih olj (letos 211.644, lani 217.860), rud (letos 64.151, lani 79.570), žita (letos 10.306, lani 18.875 ton) in premoaga (letos 10.000 ton, lani 15.368 ton).

Dražja zidava-dražja stanovanja

Poročali smo že, da so plače zidarjev in zidarskih pomočnikov znatno višje, kakor so bile določene v skupni pogodbi. To vpraševanje po zidarjih je namreč tako veliko, da se podjetja, ki kar trajo in jim zidava-jevo več, kakor je bilo dogovorjeno s skupno pogodbo. Podražilo se je tudi gradivo. Danes na primer stane kubični meter soškega peska, postavljenega na gradbišče v Trstu, 1700 do 1800 lir, medtem ko je pred tremi leti stal še okoli 700 lir. Kubik gručasta peska 1500 lir, lani okoli 1400, pred tremi leti še okoli 500. Pesek in gručasti dovažajo v Trst s spodnjejo toka Soče (Soboa), ki je pravzaprav zatajama. Z velikim tovorjakom lahko pripeljejo od Soče tudi do 50 kubičnih metrov ali gručasta na dan in tako zaslužijo lep denar.

Včasih se je zdelo, da bodo zaloge ob Soči kmalu izčrpane, v resnici pa dovažajo Soča vedno nove in nove količine peska s slovenskih planin.

Podražilo se je opečno gradivo, tako stane opeka 14,5 do 15 lir kos (lani 11,5), pa tudi krcol, ki stanejo zdaj 24 do 26 lir kos. Betonsko železje je ohranilo pravzaprav staro ceno, okoli 75 lir za kg. Cement je tudi ostal skoraj pri stari ceni, ter stane danes okoli 1200 lir 100 kg.

Spričo podražitve delovne sile in gradiva se je podražila pač tudi zidava in s to tudi cena stanovanj. Lani so gradbena podjetja prodajala ne prav v središču Trsta stanovanja nekako po 75.000 lir kvadratni meter, danes pa se cena že suka okoli 120.000 lir za kvadratni meter. Razume se, da je takšno skakanje cen postalo nevarno tudi za podjetja; saj prodajajo stanovanja vnaprej, ko niso še dograjena in na podlagi cen, ki so veljale ob času prodaje. Če niso v prodajno ceno vračunala tudi rizik za morebitno podražitev zidave, lahko zaidejo v hude težave.

Zakaj je zlato tako poceni?

Cena zlata se dviga bolj počasi kot cene drugega blaga

Znani italijanski gospodarstvenik prof. Libero Lenzi je v milanskem tedniku «Epoca» daljšo razpravo odgovoril nekemu bralcu na vprašanje, kako je mogoče, da je cena zlata v Italiji tako ustajala, medtem ko se cene drugega blaga precej naglo dvigajo. V resnici so se cene drugega blaga do leta 1961 - ugotavlja prof. Lenzi - dvigale samo za 2 do 3 odst. na leto, kar ni bilo prav nič nenavadnega, še posebno, če upoštevamo, kako naglo so skakanje cen v povojni dobi do leta 1947, ko so z denarno prerosno napravili konec naraščajoči inflaciji. V razdobju 1948-63 so cene poskočile višje, in sicer povprečno za 7 do 8 odst. na leto.

Kako to, da je med tem časom cena zlata ostala skoraj neizmerno? Gram zlata je na primer leta 1959 stal 705 lir, leta 1960 710, l. 1961 710, 1962 710, danes (okoli 715 lir) ni mnogo višja.

Kako naj si to razlagamo? Cena zlata, ki so jo postavili Američani velja pravzaprav za svetovni trg. Dežele, ki ju dobivajo zlato, med temi žu- Afrika, priskajo, da bi Združene ameriške države povisale ceno zlata na 45 in celo 50 dolarjev za unco. Temu se Američani upirajo, ker se zavedajo, da bi zvišanje cene zlata pomenilo razvednotenje dolarja. Zvišanje cene zlata oziroma razvednotenje dolarja bi zadevalo vse tiste valute - med temi tudi italijansko - ki so vezane na dolar; vrednost teh je določena v razmerju do dolarja. Če mnogo let velja v Italiji tečaj: 625 lir za dolar. Če hodo čemo torej izračunati vrednost unce (31,1035 grama) zlata v lirah, moramo ceno v do-

larih (35 dolarjev) pomnožiti s 625, nato odbiti nekaj za stroške. Tako pridemo do cene 703,21 lir za gram zlata. Ta cena je bila uradna cena (uradni tečaj) zlata in po njej je Banca d'Italia kupovala na zunanjem trgu zlato v času od leta 1950 do 1958. Leta 1959 so postavili nekakšen okvir (zgornji in spodnji plačlon) uradno tečaju lire, in sicer znašala spodnji 620,50, zgornji pa 629,50 lire za dolar. Srednji tečaj znašal torej še vedno 625 lir za dolar. Danes se suka dolar izpod tega srednjega tečaja, in sicer okoli 621 lir, a Banca d'Italia kupuje zlato po tečaju 698,90 lir za gram. Tečaj zlata na svobodnem trgu je nekoliko višji in se suka 710 (do 715 lir) za gram. Uradni tečaj je nekoliko nižji (699 lir), vendar ni razlika velika. Ta razlika nastaja zaradi stroškov za razna posredovanja, za prevoz in zavarovanje. Zlati kovanci (cekinji), kakor marango in funt sterling, stanejo nekoliko več. Za to je več razlogov. Tako vsebujejo finno zlato, kupujejo jih rajši kakor zlato v ingotih, pa tudi v silih jih laže prodajajo, kakor bi prodajali zlato v palicah.

Cena zlata na svobodnem trgu je torej odvisna od tečaja lire nasproti tujim valutam, v prvi vrsti nasproti dolarju. Če je torej tečaj lire ustajal, ostane ustajala tudi cena zlata; treba tudi upoštevati, da je danes dejanski tečaj lire višji kakor povprečni tečaj. Tudi to vpliva na vrednost zlata, ki je, kakor rečeno ustajala, medtem ko se cene blaga dvigajo.

Prof. Lenzi opozarja, da so cene blaga in uslug na notranjem italijanskem trgu preveč dvignile. Res je sicer, da so se dvignile tudi v državah z drugimi gospodarskimi sistemi. Sreča je, da se je doslej ohranilo precejšnje ravnotežje med raznimi notranji cen in razni mednarodni cen; kajti morebitno neravnotežje med notranjimi in zunanji cenami, bi vplivalo negativno na položaj lire nasproti drugim valutam.

Vidna so sicer znamenja začetnega neravnotežja: močno povečanje uvoza in popuščanje izvoza, popuščanje dotoka tujih, odziv kapitala v tujino itd. Neugodna je tudi okolnost, da nastaja v plačilni bilanci primanjkljaj, medtem ko smo imeli do leta 1961 prebitok. Naraščanje primanjkljaja v plačilni bilanci bi utegnilo imeti za posledico popuščanje povpraševanja po liri na mednarodnem trgu in večje povpraševanje trguji valuti na italijanskem trgu. Tako bi se tečaj lire nasproti tujim valutam poslabšal. To bi imelo za posledico, na podlagi vsega tega, kar smo rekli, povišanje cene zlata v lirah na svobodnem trgu.

Pisec dodaja svojemu članku zanimivo preglednico o glavnih cenah zlata v povojnem razdobju na svobodnem in uradnem trgu ter pripominja, da se je cena leta 1948 tako naglo dvignila glede na mednarodni položaj v zvezi s pripravljanim korejske krize.

Ustanova za mramor v Veroni bo od 12. do 14. septembra priredila I. Mednarodno zasedanje za mramor. Na njem bodo strokovnjaki mednarodnega slovesa razpravljali o geoloških raziskovanjih, o poznavanju kamnoseških in tehničnih značilnosti gradbenega materiala o trgovini z mramorjem, o tehničnih in organizacijskih vidnih, ki jamčijo za uspešno predelovanje mramorja, o predelovanju ter pripravljanju mramorja v gradbeno namene. Na «Dan Nemčije» (13. sept.) prispeje v Verono skupina 30 nemških arhitektov in inženjerjev, ki si bodo ogledali veronski kamnolome.

Poleg Z. Nemčije bodo prisotni tudi Američani dostopni za nove načrte

Leto	CENA ZA GRAM ZLATA V LIRAH	
	Svobodni	Uradni
1946	798	250
1947	963	590
1948	915	645
1949	1058	680
1950	880	703
1951	910	703
1952	812	703
1953	750	703
1954	718	703
1955	720	703
1956	722	703
1957	713	703
1958	709	703
1959	705	699
1960	710	699
1961	710	699
1962	710	699

Za uvedbo mednarodne valute

Ameriški tisk se je zopet bališlji v vprašanju mednarodne uvedbe valutarne vprašanja, da bi za mednarodno poravnave našli novo trdnjevo osnovo. V Washingtonu so že pričeli temeljito proučevati to vprašanje, pa tudi v glavnih mestih drugih držav se resno bavijo s tem vprašanjem. V krogih ameriškega finančnega ministrstva so se dolgo upirali podobnim načrtom, v zadnjem času pa se prišči do prepričanja, da je treba kreniti na novo pot ter skleniti mednarodni dogovor svetovnega obsega za zagotovitev

ustaljenosti valut. Tako bi olajšali breme, ki ga danes nosita zlati in dolar, pise neki ameriški list. To breme naj bi prevzela neka vrsta nove mednarodne valute, ki bi jo uporabljali za mednarodno poravnave. Nekaj strokovnjakov iz ameriškega parlamenta je dejal, da bi za uresničenje te zamisli ne zadoštevati morala skladi 4 do 6 milijard dolarjev; sklad, na katero bi se oslanjala nova plačilna enota, bi moral biti pravzaprav neomejen, kakor bi moral biti neomejena njegova moč, da ustvarja nove rezerve.

Načrt za uresničenje nove zamisli bodo verjetno postavili že na sestanku mednarodnega ekonomskega sklada, ki bo proti koncu prihodnjega leta. Med vladaimi vodilnih zahodnih držav so se o tem vprašanju že posvetovali.

Vodja inštituta Brookings Institution v Washingtonu, gospodarstvenik Walter Salant je s svojimi strokovnjaki po nalogu gospodarskih svetovalcev predsednika Kennedyja že izdelal načrt, ki naj bi ga izvedli za zagotovitev večje stalnosti valuti, zlasti pa ameriškega dolarja. Ameriški vladi predlaga profesor Salant odločne ukrepe. Tako naj v zvezi z valutarne zveze, ki znaša danes še okoli 15,6 milijarde dolarjev, 12 milijard, ker to kritje v zlatu ni nujno potrebno. Ta denar naj Amerika porabi za poravnavo poslova, zaključenega v tujini. Salant meni, da bo Amerika primanjkljaj v plačilni bilanci do leta 1968 lahko popolnoma odpravila. Sedanjni mehanizem za poravnavo mednarodnih obvez je treba izboljšati. Ustvariti je treba poseben sklad, iz katerega bo mogoče vzeti denar za kritje naraščajočega primanjkljaja v svetovni trgovini. Vse države naj od svojih valutnih rezerv prispevajo v ta sklad.

Bojkot J. Afrike neizvedljiv?

Hamburški tednik «Die Zeit» poroča iz Captowna, da se cedalje bolj utrjuje trgovinski stiki med Južno Afriko in azijskimi državami, pa tudi s komunističnimi deželami, odkar so afriške države pričele izvajati trgovinski bojkot Južni Afriki ter skušale doseči, da bi Organizacija združenih narodov prodiglasila splošni gospodarski bojkot Južne Afrike zaradi njene politike «apartheida» (proti črncem). V zadnjem času je Kitajska kupila velike količine koruze od Južne Afrike. Glavni ravnatelj podjetja Lagenberg Cooperative, ki trguje s sadjem, zlasti s konserviranim, je sam odpotoval na Daljni vzhod, da bi odkril nove trge za južnoafriške proizvode. To podjetje zajema 60 odst. vse industrije za konserviranje sadja v Južni Afriki.

Nekatere komunistične države, kakor Českoslovaška, Madžarska in Poljska, ki so pri OZN sicer glasovale za trgovinske ukrepe proti Južni Afriki, še vedno trgujejo z Južno Afriko, in sicer v manjšem obsegu. Iz vzhodoevropskih držav se mudi posebno odposlanstvo v Captownu, ki ima nameno utrditi trgovinske vezi z Južno Afriko, posebno na bi se okrepili stiki z Vzhodno Nemčijo, ki naj bi tudi dobavljala orožje. Južnoafriški trgovinski agenti so kar preplavili dežele na Daljnem vzhodu. Se posebno naglo se razvija trgovina med Južno Afriko in Japonsko. Z Južno Afriko tejuje prav tako tudi Izrael, Cejlon, Filipini, Pakistan in Burma, ki so sicer glasovale za gospodarske sankcije proti Južni Afriki.

Kako zapletena je zadeva gospodarskega bojkota Južne Afrike, nam pokaže primer Cejlona. Med razpravo pred Varnostnim svetom OZN je bil predstavniki te nove države res iskren. Dejal je: Po kakšni poti naj krenemo. Ako ne glasujemo za gospodarske sankcije proti Južni Afriki, potem nam bodo rekli, da smo imperialistični hlapci. Toda Južna Afrika predstavlja danes za Cejlon najboljše trgovsko. Ako v resnici izvedemo bojkot Južne Afrike, bo to za naše gospodarstvo pravi polom.

Mednarodno zasedanje o mramorju

Ustanova za mramor v Veroni bo od 12. do 14. septembra priredila I. Mednarodno zasedanje za mramor. Na njem bodo strokovnjaki mednarodnega slovesa razpravljali o geoloških raziskovanjih, o poznavanju kamnoseških in tehničnih značilnosti gradbenega materiala o trgovini z mramorjem, o tehničnih in organizacijskih vidnih, ki jamčijo za uspešno predelovanje mramorja, o predelovanju ter pripravljanju mramorja v gradbeno namene. Na «Dan Nemčije» (13. sept.) prispeje v Verono skupina 30 nemških arhitektov in inženjerjev, ki si bodo ogledali veronski kamnolome.

Poleg Z. Nemčije bodo prisotni tudi Američani dostopni za nove načrte

Ameriški tisk se je zopet bališlji v vprašanju mednarodne uvedbe valutarne vprašanja, da bi za mednarodno poravnave našli novo trdnjevo osnovo. V Washingtonu so že pričeli temeljito proučevati to vprašanje, pa tudi v glavnih mestih drugih držav se resno bavijo s tem vprašanjem. V krogih ameriškega finančnega ministrstva so se dolgo upirali podobnim načrtom, v zadnjem času pa se prišči do prepričanja, da je treba kreniti na novo pot ter skleniti mednarodni dogovor svetovnega obsega za zagotovitev

ustaljenosti valut. Tako bi olajšali breme, ki ga danes nosita zlati in dolar, pise neki ameriški list. To breme naj bi prevzela neka vrsta nove mednarodne valute, ki bi jo uporabljali za mednarodno poravnave. Nekaj strokovnjakov iz ameriškega parlamenta je dejal, da bi za uresničenje te zamisli ne zadoštevati morala skladi 4 do 6 milijard dolarjev; sklad, na katero bi se oslanjala nova plačilna enota, bi moral biti pravzaprav neomejen, kakor bi moral biti neomejena njegova moč, da ustvarja nove rezerve.

Načrt za uresničenje nove zamisli bodo verjetno postavili že na sestanku mednarodnega ekonomskega sklada, ki bo proti koncu prihodnjega leta. Med vladaimi vodilnih zahodnih držav so se o tem vprašanju že posvetovali.

Vodja inštituta Brookings Institution v Washingtonu, gospodarstvenik Walter Salant je s svojimi strokovnjaki po nalogu gospodarskih svetovalcev predsednika Kennedyja že izdelal načrt, ki naj bi ga izvedli za zagotovitev večje stalnosti valuti, zlasti pa ameriškega dolarja. Ameriški vladi predlaga profesor Salant odločne ukrepe. Tako naj v zvezi z valutarne zveze, ki znaša danes še okoli 15,6 milijarde dolarjev, 12 milijard, ker to kritje v zlatu ni nujno potrebno. Ta denar naj Amerika porabi za poravnavo poslova, zaključenega v tujini. Salant meni, da bo Amerika primanjkljaj v plačilni bilanci do leta 1968 lahko popolnoma odpravila. Sedanjni mehanizem za poravnavo mednarodnih obvez je treba izboljšati. Ustvariti je treba poseben sklad, iz katerega bo mogoče vzeti denar za kritje naraščajočega primanjkljaja v svetovni trgovini. Vse države naj od svojih valutnih rezerv prispevajo v ta sklad.

ne tudi Švedska, Jugoslavija, Avstrija, Švica, Francija, Anglija, Nizozemska in Belgija. Jugoslavija in Nemčija bodo imele vsaka svoj paviljon; jugoslovaška podjetja bodo razstavljala razstavne stroje, ki jih uporabljajo v kamnolomih.

NA MILLIARDE DAVKOV OD BENCINA
Francoski plačajo na leto 7.054 milijonov frankov na petrolejske izdelke; samo od bencina prejme država 5 milijard 826 frankov (frank velja 127 lir).

Kdo se upa dvigniti kamen?

Profumu je sledil Cheddington, moralnemu skandalu s hudimi političnimi posledicami za konservativno stranko, «oparški napad stoletja» na vlak z dvema milijonoma in pol funtov sterlingov (stirimi in pol milijardami lir). In ves sret je dvignil kamen. Pogledite jih poudarjene Angleže, kako so spopadli njihovi ministri - Profumu je bil namreč minister narodne obrambe - kako se spravlja z dekletji dvumitje preteklosti in s temi sestajajo po dvorih demoralizirane angleške aristokracije na prave orbe v temni noči, čeprav so vrh vsega poročeni. Kakšno državno upravo, pošto, železnico in policijo morajo imeti ti Angleži, če jim roparji lahko ustavi poseben vlak, ki vozi milijarde, in odnesejo čez dve toni papirnatega denarja, ne da bi poljki strel, ne da bi kdo izmed roparjev odnesel vsaj bunko na obrabo.

Z vseh strani je padalo kamenje po Angležih, vsi so videli smet v njihovem očesu, bruna v svojem lastnem pa ne. Le redki, ki je upal zaklicati: «Stojte, kaj pa pri nas? Ali je pri nas kaj boljšo? Med takšne, ki jim gre toliko večja cast, štejejo tudi tistega italijanskega karikaturlista, ki je v dnevih ko je Profumova ajera zasrmadila London, v karikaturo postavil svoj avto na londonsko ulico in čez njega zapisal: «Zdi se mi, da smo afer skandalov in roparskih napadov ni drugod po svetu? Le karikaturlist, ki bi si upal namesto «London» zapisati ime glavnega mesta svoje lastne države, je prav malo.

Profumu je gotovo tudi drugod dovolj, verjetno pa manj Wardov, ki bi začutili v sebi toliko strahu - ker je bil vmešan v nečedo Profumovo ajero in obtožen zavajanja deklet - da bi si sam vzel življenje tik pred sobo, kakor je to storil mazač Stephen Ward.

Ne vem tudi, ali so obtoževalci angleške državne uprave in policije pričakovali, da bo Scotland Yard (angleška tajna policija) še šteti dan po napadu na vlak prišla na sled storilcem in rešila nekako desetino bogatega plena (okoli 450 milijonov lir). Kakšno sredo imajo druge policije po svetu? Ali jim drugod občinstvo tako pomaga pri zasledovanju zločincev, kakor na Angleskem?

V čem je sicer napad na vlak pri Cheddingtonu res «napad stoletja»? Morda je res, da so ga iznajdljivi časniki tako krstili, da bi senzacija bolj vzbujala pri bralcih. Mislim pa, da so nekateri okoliščine, ki so spremljale napad, res spricevalo doseženo stoletja.

Kdo je vendar tveval napad? To ne morejo biti roparji, ki so strojniki z zavito železno palico samo udarili po glavi in ga zvezali, ni pa ubili; hkrati pa so njegovemu pomočniku ponudili cigareto in pripomnili, da jim je žal, da so strojniki morali pobiti na tla. To so pravi gentlemeni - tako so jih označilo celo nekateri poročevalci - in pomočnik je sprejel cigareto res od gentlemena.

To je pečat stoletja, da namreč nitamo poguma, da bi zločinca imenovali zločinca, čeprav izvri zločin. Sodimo ga rajši po cigareti, ki nam jo ponudi. Ne samo, da ga ne označimo za to, kar v resnici je, temveč človek dvajsetega stoletja sprejme od njega še cigareto! Prepogosto so v naših očeh zločinci, krstili zakona in moralne gentlemeni, ki jih prepmeni celo občudujejo. V naših zaslepljenih očeh niti ni važno več, kaj kdo dela, temveč kako to dela. Zamerimo mu le, če ni pri svojem zločinstvu pokazal dovolj eleganc in sprtnosti ter je bil neroden. Tat, gofuf, obrekovalec ali izkorisilec, lahko kradec, goljuz, obrekuje in izkorisilec, važno je le, da je tako spreten, da se ne da zasesti.

Kratko, ne razlikujemo zla od dobrega, ali vsaj ne vemo, kje tebe meja med zlim in dobrim. Kako naj potem zatiramo zlo in se borimo za dobro, za pravico in pravico? Indro Montanelli je to dni nekje zapisal: Kako naj zatremo mafijo, če pa smo sami mafiozji?

ČSSR in Poljska gradita traktorje sporazumno

Med Poljsko in Českoslovaško se je pričelo razvijati sodelovanje pri proizvodnji traktorjev. Nedavno je bil v ta namen podpisan poseben dogovor. Za sporazumno proizvodnjo traktorjev je bil izbran českoslovaški traktor «Zetor», ki bo osnovalo za kooperacije.

Poljska tovarna «Ursus C-125» izdeluje zdaj za potrebe poljskega kmetijstva traktorje s 25 do 30 konjskimi silami

MEDNARODNA TRGOVINA

Zanimive razstave v Padovi

V Padovi bodo od 14. do 20. oktobra priredili v vselejsej- skih prostorih dve zanimivi razstavi, ki bosta posveđeni poslovanju ustanov za javne uslu- ge in za notranje prevoznitvo ter skladiščenje. Razstava «Javnih uslug» bo pod geslom «La città moderna» (Sodobno mesto). Na ogled bodo najraznovnejše priprave in mehanska sredstva za čistočo. V okviru razstave bodo tudi predavanja in zasedanja, na katerih bodo predstavniki najvzanejših italijan- skih ustanov zlasti severne Ita- lije, med njimi tudi Trsta, raz- pravljali o mestni čistoči, o pre- hrabrenih centrih (centrale) za mleko, trgi in klavnice, o vo- dovodih, plinskih napeljavah, javni razsvetljavi, o anagrafs- kih in volilnih poslovalnicah, o higieni in zdravstveni službi ter o javni vzgoji. Zlasti bodo tu- čoma predavanja o sodobnih pri- pomočkih za uničevanje mest- nih smeti. Razstava bo zajema- la najrazličnejša motorna vozila za pobiranje, odvažanje in u- ničevanje smeti.

Veliko zanimanje vlada za spe- cializirano razstavo o notra- njem prevoznitvu in skladišče- nju. Razstavljeni bodo vsakovrst- ne premične žerjave, lokomotive, vozove s pločevinastimi in je- klenimi posodami za prevoz ma- teriala, dvigala, prikolice, pale- te, tehnične, nadalje razne elek- trične motorje, akumulatore, odpremnike električne energije, elektronske opaže in drugo.

Jugoslavija na tujih sejmi

Kakor znano organizira jugo- slovansko udeležbo na medna- rodnih velesejnih Zavod za go- spodarsko propagando v inozem- stvu. Jugoslavija se bo v drugi polovici tega leta udeležila na- slednjih mednarodnih velesej- nov: v Torontu (z razstavo na 200 kv. m) od 16. avgusta do 2. septembra; v Izmiru (Smirni) od 30. avgusta do 20. septem- bra na površini 800 kv. metrov; v Damasku od 25. avgusta do 20. septembra na površini 1950 kv. metrov; v Frankfurtu od 25. do 29. avgusta na površini 190 kv. metrov; v Solunu od 1. do 22. septembra na površini 1680 kv. metrov; v Brnu od 8. do 22. septembra na površini 670 kv. metrov, na Dunaju od 8. do 15. septembra na površini 550 kv. metrov; v Koelnu od 25. septem- bra do 1. oktobra na površini 20 kv. metrov; v Offenba- chu v septembru na površini 100 kv. metrov in v Tunisu v ok- tobru na površini 700 kv. me- trov.

40 držav na zagrebškem velesejmu

Letošnja jesenska prireditelj- zagrebškega velesejma bo od 7. do 22. septembra. Doslej je bil podpisan že lani (8. junija), zdaj pa sta Sovjetska akademi- ja znanosti in Ameriška agenci- ja za letalstvo in vesolje izde- lah podrobne določbe za izved- bo sporazuma. Državi si bosta medsebojno izmenjavali vremen- oslovske podatke ter obvešča- la o poskusih za prenašanje za- dnje električne signalizacije po satelitih: sestavili bosta tudi magnetični zemljevid Zemlje.

AMERIŠKO-SOVJETSKI SPO- RAZUM O SODELovanju V VESOLJU. Ta sporazum je bil podpisán že lani (8. junija), zdaj pa sta Sovjetska akademi- ja znanosti in Ameriška agenci- ja za letalstvo in vesolje izde- lah podrobne določbe za izved- bo sporazuma. Državi si bosta medsebojno izmenjavali vremen- oslovske podatke ter obvešča- la o poskusih za prenašanje za- dnje električne signalizacije po satelitih: sestavili bosta tudi magnetični zemljevid Zemlje.

Prve cemitve letošnje žetve kažejo, da je bila letina dobra. Računajo, da znaša skupni pri- delek pšenice in rži okoli 4,3 mil- iona ton, to je več kakor je dala do- slednja najboljša letina 1959; po vsem tem bi bil pridelek za skoraj 1 milijon ton večji kakor lani.

Največji del pridełka odpade na področje Vojvodine in na SR Srbijo s proizvodnjo 2,7 mil- iona ton; na področju SR Hr- vatske znaša pridelek okoli 1 milijon ton, ostali odpade na druge republike. Tako uzoden rezultat glede pridelka pšenice in rži je bilo mnogo doseči z ukrepi, ki so jih sprejeli za sp- ševitve proizvodnje pšenice. Značilno je namreč za letošnji proizvodnjo, da je bila vsekakor polovica s pšenico zasajene po- vršine v okviru družbeno-orga- nizirane proizvodnje, to je pro- izvodnje na družbenih posest- vih in proizvodnje družbenih gospodarstev ob sodelovanju (kooperaciji) z zasebnimi pride- lovalci. Razumljivo, da se na socialističnih posestvih uporabl- jajo bolj sodobna agrotehnič- na sredstva, zato so uspehi na njih večji. Socialistična gos- podarstva so dala na površini okoli 360.000 hektarov okoli 1,3 mil- iona ton pšenice, povprečen

daja v Milanu založnik Rizzoli ter je pisan v katoliškem duhu, obžaluje pisanje francoskega li- sta ter pripominja, da o papežu Pavlu VI dragoceno tiaro, ki so jo uporabili pri kronanju, daro- vali verniki iz Milana, kjer je sedanji papež poprej služboval kot nadškof.

OD KOD SCOTLAND YARD
Po roparskem napadu na vlak, ki je vozil okoli 2,5 milio- na funtov sterlingov (okoli 4,4 milijarde lir) iz Glasgova v London, zelo mnogo pišejo o an- gleški policiji «Scotland Yard». Zakaj se ta policija, ki se bavi predvsem z zasledovanjem zlo- čincev, imenuje tako? Dolgo je bil njen sedež v ulici Scotland Yard v Londonu, v novemsem času pa so ga prestavili v Ulico New Scotland Yard blizu reke Temze.

sko sele razvijajo, kakor Tun- zija, Libanon, Mali, Mehika in Gvineja, Gana, Irak, Sudan in Nigerija, Liberiya itd. Letos bo- do na sejmu organizirali poseb- no razstavo pod geslom «Azija- Afrika - Jugoslavija».

Sejem bo obsegal 475.000 kv metrov; največjo površino bo zavel splošni sejem blagovna- vzorcev. Tudi letos je v sklopu jesenskega velesejma več poseb- nih razstav, tako «Teden usnja in obutve», «Razstava pomorske- ga in rečnega gospodarstva», v turističnem paviljonu bo razsta- va «Lovski turizem Jugoslavije». Uprava velesejma pripravlja še nekatere druge manjše razstave

Manj železne rude iz tujine

Proizvodnja železne rude v Italiji se je v prvih štirih me- secih tega leta v primerjavi z istim obdobjem lani znatno iz- vršila; upadel je tudi uvoz iz tu- jine, v prvi janiar-april 1963 je proizvodnja italijanske želez- ne rude znašala 303.136 ton pro- ti 356.031 tonam v istem času lani (14,9 odstotno manj). Tudi v razdobju januar-april lanskega leta so zabeležili 11,9 odstotni padec v primerjavi s prvo tret- jino leta 1961. Padec proizvodnje pripisujejo ne toliko zmanj- šanemu povpraševanju po želez- ni rudi, kolikor povečanemu stroš- kom za delovno silo; posledica tega je prevиска cena domačih proizvodov v primerjavi s po- nujbami iz inozemstva. To pri- haja tembolj do izraza v tem, da se izvoz železne rude iz ino- zemstva nenehno več. V prvih štirih mesecih preteklega leta je v primerjavi s prvimi štiri- mi meseci 1961 napredovalo za 28,2 odstotno, med 1962 in 1963 pa za 16 odstotno.

IZVOZ SVILE IZ ITALIJE POVEČAN

Italija je v mesecu juniju le- tos izvozila 18.000 kilogramov svile, v istem mesecu lani pa je izvoz znašal 16.650 kilogramov. V prvih sedmih mesecih teko- čega leta je znašal 154.850 kg, v istem razdobju preteklega le- ta pa 107.000 kg. Strokovnjaki ugotavljajo, da se v polletni se- zoni — torej v času dopustov — položaj na trgu svile vsako le- to poslabša. Letos vlada trenut- no največje zanimanje za po- sebno zmes surove svile in za svojevrstne svilene zaprečke az- ijskega izvora. Največ italijan- ske svile so v juniju uvozile Zdruzene države Amerike, in sicer 8.450 kg, tem sledita Nem- čija s 6.300 in Francija z 2.600.

PROIZVODNJA TOBAKA SE KRČI

Italijanska proizvodnja toba- ka je v prvih štirih mesecih le- toja precej nazadela, medtem ko je v dobi januar-april 1962 pokazala jasn napredok. Letos je dosegla 18.773 ton, od tega 16.874 ton cigarete, v preteklem letu pa je bila za 8 odstotov višja. Izvoz tobaka se je znatno skrčil (za 53,7 odstotno v primerjavi s preteklim letom), zato pa se je povečal uvoz (52,3 odstotno). To pomeni, da se poraba tobaka v Italiji nenehno dviga.

PRED ZBOLJSANJEM NA TRGU PREVOZNIH «L'Avvisatore marittimo» (Ge- nova) priobčuje mnenje tvrdke R. Morasso & Co. o gibanju pre- voznitva. Tvrdka je mnenja, da se da na podlagi lahkega zboljsa- nja, ki se je pojavilo v prejš- njem tednu na trgu s prevoznimi- namami na Sredozemlju in v Perzijskem zalivu, sklepati, da se bo zboljšanje v prihodnjih tednih še utrdilo. Položaj na ameriški obali je ostal neizpre- menjen.

OKREPITEV POMORSKIH ZVEZ MED TRSTOM, SEVERNO AMERIKO IN INDIJO. Francoska plovna družba Frasi- net iz Marseille, ki vzdržuje redno pomorsko zvezo med Ti- renskim morjem in Severno A- meriko, je pred kratkim priela pošiljati svoje ladje tudi do Tr- sta. Tako se je 18. avgusta za- sidrala v naši luki trg. ladja Douala, na katero so vkrcali raznovrstno blago za Severno Ameriko (proti Quebecu, Mon- realu in drugim severnoameri- škimi pristanom do Milwaukee- ja in kanadskih jezer). — Po krašji prekinitvi rednih plovb zaradi notranje preureditve in- dijske družbe Scindia so njene ladje zopet pričele pluti na red- ni progi Bombay-Trst.

«JADROLINJA» bo konec septembra okrepila promet na redni progi Trst - Pirej - Hera- klion - Ghiton - Calamati (Gr- čija). Na tej progi pluje ladja «Ladost», vsakih petnajst dni. Ostalo bo to vozilno opravilja tudi ladja «Istra», tako da bo pomorska zveza med našim me- stom in grškimi pristanišči od- konca septembra dalje tedens- ka. Jadrolinija je tudi skleni- la vzdrževati redno progi (vsakih deset dni): Benetke - Trst - Rika - Pirej - Salonik - Istan- bul - Izmir z motornima ladjama «Umag» in «Ilovik». Ladje

prispejo v Trst 27. avgusta ter 5., 17. in 28. septembra.

LADJE SPLOSNE PLOVBE
Motorna ladja «Bled» je 12. avgusta zapustila pristanišče v Dakaruju in odplula proti Con- krynju, Temi, Takoradiju in Abid- janu, kjer se bo zasedrala 6. sep- tembra. Ladja «Bohinj» je 20. avgusta odplula iz St. Vincenta proti Genovi, nakaar bo 1. sep- tembra dospela v reški pristan. «Bovec» se je 14. avgusta zasedra- la v Buenos Airesu. «Zelengora» je v polovici avgusta odplu- la iz St. Vincenta proti Jadranu. «Kraljevica» je 11. avgusta pri- plula v Abidjan.

NAPOVEDANE LADJE JUGOLINJE (Odhodi iz Trsta)

Proga Jadransko morje — Ben- galski zaliv: «Romanija» 1. septembra;
Proga Jadransko morje — Dal- jnizhod: «Velebica» 15. sep- tembra;
Proga Jadransko morje — In- dija in Daljni vzhod: «Uljanik» 1. septembra;
Proga Jadransko morje — Per- zijski zaliv: «Radnik» 25. av- gusta.
Prilohi v Trst:
Motorna ladja «Uljanik» iz pri- stanšča Daljnega vzhoda 27.

CENE NA PIRANSKEM TRGU

Sadje in zelenjava sta na pi- ranskem trgu precej draga. Bre- skave prodajajo na drobno po 140 do 150 dinarjev za kg, če- šplje po 80, grozdeje po 200 do 250, celo za fige so prejšnji te- den kmetice zahtevale po 200 dinarjev; jabolka grede neka- ko po 80 dinarjev, hruške po 100 do 120, paradizniki po 50, kumare 50, zelje 50 in ohrovt 80 din. Med prodajajo kmetje po 600 dinarjev.

Vedno več motornih vozil

Iz statistike, ki jo je izvedla ustanova ACI (Automobile club italiano), je razvidno, da je bi- lo v aprilu letos vpisanih v javni seznam za motorna vozila (Publico registro automobili- stico) 118.600 novih motornih vozil, se pravi 33,4 odstotka več kakor v aprilu 1962 (88.834). Za- beležili so 45,3 odstotka napred- ka v proizvodnji avtomobilov, 38,7 odstotka napredka pri pro- izvodnji tovornjakov, 23,7 odstotka pri prikolikah, 5,8 odstotka pri motornih kolesih, 19,3 odstotka pri motornih pri- kolikah in 100,0 odstot- kov napredka pri cestnih trak- torjih. Le pri avtomobilih je pri- šlo do 3,7-odstotnega nazada- vanja.

Po prvih štirih mesecih te- kočega leta je bilo skupno vpis- anih kar 400.801 motorno vo- zilo; od tega 297.752 avtomobi- lov, 834 avtomobusov, 27.278 to- vornjakov, 2.327 prikolice, 6.058 motornih koles, 14.288 mot- nih koles s prikolico in 264 cest- nih traktorjev. V istem razdobj- ju lani so zabeležili 324.842 no- vih motornih vozil, kar pome- ni 81.959 vozil ali 25,3 odstotka

manj. Proizvodnja avtomobilov je v prvih štirih mesecih leto- šnjega leta napredovala v pri- merjavi z istim razdobjem lani za 42,0 odstotka, proizvodnja avtomobilov je napredovala za 54,0 odstotka, proizvodnja tovr- njakov za 25,2 odstotka, priko- lico za 12,1 odstotka, motornih koles s prikolico za 19,3 odstot- ka in cestnih traktorjev za 21,8 odstotka. Proizvodnja motornih koles pa se je skrčila za 24,263 ali 18,2 odstotka.

Iz teh podatkov sledi, da je bilo v prvih štirih mesecih le- ta 1963 postavljenih v promet povprečno več 100.000 motornih vozil na mesec; od teh 73,19 od- stotka avtomobilov, 0,21 odstot- ka avtomobusov, 6,71 odstotka tovrnjakov, 0,57 odstotka pri- kolice, 15,75 odstotka motornih koles, 3,51 odstotka motornih koles s prikolico in 0,06 odstot- ka cestnih traktorjev.

PODRAŽITEV AVTOMOBILOV V FRANCIJI

Francoske tovarne SIMCA, RENAULT in PEUGEOT so po- višale ceno svojim avtomobilom za 1,3 do 3 odstotno. Odslej bodo avtomobile vrste Simca 1000 prodajali po 6.450 frankov, Dauphine po 5.990 frankov in Pea- geot 404 «berlina» po 10.000 frankov. Podražitev utemeljuje- jo sklicujoč se na povišanje mezd in na podražitev surovin.

POCENITEV BENCINA V ŠVICI

Prejšnji teden se je bencin v Švici pocenil za 7 stotink pri litru. Nova cena znaša 7,64 švi- carskega franka (1.100 lir), su- per pa bo stal 8,14 frankov (1.172 lir). Cena je torej še vedno izredno visoka ter bo goto- vo še znižana, ko bo dograjen novi naftovod iz Genove v Aig- le, kjer gradijo že veliko pe- trolejsko čistilnico.

človekov um ne miruje

Mystère - poslovno francosko letalo

V prejšnji številki smo krat- ko poročali, da je velika ame- riška letalska družba Pan Ame- rican Airways naročila pri francoskih tovarnah Generale aeronautique Marcel Dassault in Sud-Aviation kar 160 letal tipa «Mystère-20». Vsako le- talo stane 4 milijone novih fran- coskih frankov; kupčija je bila torej sklenjena za 640 mil- ionov frankov (1 frank velja 127 lir).

Zdaj so znane tudi podrobnosti o tem letalu tipa Mystère-20. Prve uspešne poskuse z le- talom Mystère-20 so napravili v začetku maja tega leta. Letalo je bilo v zraku 10 ur ter le- telo z brzino 900 km na uro, in to v višini 10.000 metrov. Gre za takomenovano poslov- no letalo, ki ga uporabljajo za- sebna podjetja oziroma njihovi predstavniki. Kljub temu bo doseglo veliko brzino (900 km na uro), in sicer tudi zato, ker bo letelo tako visoko. Graditel- ji letala so upoštevali, da le- talo v višinah 6 do 7.000 me- trov ni tako ekonomično in po- leg tega zahteva uporabo mask za vdihavanje ogljika.

Da bi se temu izognili, letijo

piloti rajši nižje, čeprav se s tem izpostavljajo večjim ne- varnostim zaradi slabših me- teoroloških (vremenskih) raz- mer. (Prejšnji ponedeljek je strela udarila v francosko pot- niško letalo, ko se je dvignilo iz Lilla proti Lyonu; življenje je izgubilo 19 ljudi, rešil se je samo en otrok). Da bi se izogni- li tem vremenskim oviram, so graditelji prišli do zaključka, da je bolje zgraditi letalo, ki bi letelo v višinah 10 do 12.000 metrov; v tej višini ni več ob- lakov. Poleg tega je letalo zgra- jenno tako, da potnikom ne bo treba uporabljati mask z ogil- kom. Letalo «Mystère-20» bo vzelo s seboj lahko 6 do 10 pot- nikov. Opremljeno bo tudi s po- sebnimi radarjem. Spuščalo se bo lahko na razmeroma krat- kem tiru. Razstavljeno je bilo tudi na XV. letalski razstavi v Bourgetu. Med razstavo se je pogosto dvignilo na poskusne polete, ki so se jih udeležili po- leg francoskih tudi tuji stro- kovnjaki.

Po ameriškom načrtu priprav- ljava tovarna «Lockheed» pot- niško letalo, ki bo letelo s hitrost- jo 3200 km na uro. Takšno le- talo bo lahko v dveh urah in pol preletelo razdaljo med Pa- rizom in New Yorkom. S seboj bo lahko vzelo 120 do 125 pot- nikov. Izdelano bo do leta 1973.

GOSPODARSKO PISMO IZ JUGOSLAVIJE

Pripravljanje 7-letnega načrta

Ljubljana, julija

SEDEMLETNEGA NAČRTA
Za nekaj mesecev potekajo priprave za izdelavo sedemlet- nega plana gospodarskega raz- voja, ki naj bi nadomestil se- danje pet — oziroma štiriletne načrte. Po splošnem mnenju je to ena izmed najbolj važnih nalog predstavništva organov, ki so bili izvoljeni na zadnjih volitvah po sprejemu nove us- tave.

Danes bi bilo težko podati kakke zaključne sklepe v zvezi s tem delom, ki ga opravljajo številne komisije strokovnja- kov in razni organi v sodelo- vanju s predstavniki gospodar- skih zbornic. Citamo sicer lah- ko že o nekaterih okvirnih vsotah, ki bodo v prihodnjih sedmih letih po novem planu vložene v razne gospodarske dejavnosti kot nove investicije, med njimi npr. v promet to- liko in toliko, v gostinstvo in turizem nad dve sto milijard in podobno. Za sedaj bi se do- taknili enega morda najbolj ma- celnega vprašanja, ki ga je tre- ba rešiti v prihodnjih letih, vprašanje gospodarskega pove- zovanja, to je integracije in ko- operacije.

ZA VEČJO DONOSNOST PODEJTIV

V našem gospodarstvu se ved- no bolj pojavlja vprašanje čim večjega izkoriščanja obstoječih proizvodnih zmogljivosti. Zna- no je, da je bilo po vojni zgra- njenih mnogo novih tovarniških objektov, od katerih lahko nekatere štejemo med velikane, ki so najmoderneje opremlje- ni, a na drugi strani ne dajejo od sebe vsega, kar bi lahko. Njihova proizvodnja zaostaja za njihovimi zmogljivostmi, često pa so dragocene naprave le po- no izkoriščene. Tudi je bilo zgrajenih mnogo enakih obrat- ov na raznih krajih, katerih skupne zmogljivosti presegajo domače potrebe.

V svojem nastopnem govoru po ponovni izvolitvi za predsed- nika republike je Tito opozoril na to vprašanje in omenil, da bi bilo v prihodnje morda po- trebno nekoliko zmanjšati nove investicije in poskati vse mo- žnosti za izkoriščanje sedanjih zmogljivosti. Pri tem je opozoril na nujnost povezovanja indu- strijskih podjetij, da bi se po- večale količine izdelkov s spe- cializacijo in podobno. Poleg te- ga je opozoril, da bi se morali v posameznih primerih poveza- ti s tujimi podjetji in z njimi sodelovati, ker v mnogih primerih domače zmogljivosti presegajo tisto kar je potreb- no za domače potrebe.

Posamezni organi, zlasti go- spodarske zbornice, pripravljajo v zadnjem času analize za go- spodarske dejavnosti v zvezi z možnostmi gospodarske in- tegracije. Ob koncu leta lahko pričakujemo prve študije na tem področju, ki nam bodo brez dvoma odprle popolnoma nove poglede na naše gos- podarsko dogajanje in odkrile šte- vilne možnosti za boljše gos- podarski razvoj. Nekateri konkretni primeri integracije doma in v tujini so že znani in rode ugod- ne rezultate. Taki primeri so na področju motorne in elek- troindustrije, na področju av- tomobilske industrije in dru- godo. Sodelovanje teh industrij presega meje države, kar do- kazuje, da s svojim delom in izdelki lahko konkuriramo tu- di najbolj razvitim industrijam v tujini in se jim postavimo ob bok s svojimi izdelki.

Sedemletni gospodarski načrt naj bi pomenil korak naprej v gospodarskem razvoju in v spremembi gospodarske struk- ture države, ki je še ne dolgo tega veljala kot industrijsko za- stalna in pretežno agrarna država.

IZ ŽIVLJENJA

«Te dni v Trstu vdihavamo bolj zrak vdomosti v usodo (re- signacije) kakor upanja».
(Romano Sainc- «Progresso liberale»)

Dosegel bog srednjo starost, ko bo vse tvoje vešdanje pre- vidnost.

Lepe navade so mišice duše. Čim bolj jih uporabljamo, tem bolj se bodo razvile.

Laže je služiti dvema gos- podarjema kakor brzdati dva služabnika.

DOBER RIBOLOV
Italijanski zavod za statistiko poroča, da so ribiči v prvih štiri- h mesecih letos nalovili v morju in lagunah (vstevsi tu- ne), 444.964 stotov rib, to je 1,8 odstotno več kakor v istem času lani.

LETOSNJA LETINA IN TOPLOTNI VAL

Letošnja letina obeta v vseh pogledih zelo dober pridelek. Poročila s posameznih žitodor- nih območij države govore o izredno dobrem pridelku pšeni- ce in rži in zlasti o izredno vi- sokih količinah pšenice, ki do- sega ponekod tudi do 50-metr- skih stotov na hektar. Posebno velja to za pšenico iz italijan- skih semen, ki so jih začeli sejati v zadnjih letih na veli- kih površinah tako, da je sko- ro spoprnila vse druge sorte pšenice. Tak hektarski pridelek vomeni tudi v mednarodnem pogledu visok dosežek, še pose- bej za naše razmere, kjer je bil pred vojno pridelek povprečno komaj do 12-metrskih stotov na hektar. Sedajni izredni uspehi veljajo seveda za velika družbe- na posvetja, ki so opremljena z vsemi agrotehničnimi sred- stvi.

Zanimivo je omeniti v tej zvezi, da je zadnji toplotni «val», ki je zajel vso Jugosla- vijo, posebno pa žitodorne kraje- tik pred žetvijo, povzročil pre- ček škode in vplival na znižan- je pridelkov žit. Po približno računih strokovnjakov Zvezne gospodarske zbornice bo zaradi tega do 30.000 vagonov manj pridelka žit. To pa je že velika škoda, ki kljub vsemu ne bo vplivala, da letošnje leto v tem pogledu ne bi bilo po l. 1959 najboljše.

TRGOVINA IN PRESKRBA

Zelo dobro letino obeta tudi sadje in zelenjava, s čemer pa so že sedaj težave. Kljub izred- ni letini namreč trgovske orga- nizacije ne zalagajo trga mno- go boljše kot v slabih letih in povzročajo tako stanje med pri- zedatimi seveda veliko nevoljo. Tudi cene sadju in zelenjavi niso povsod v sorazmerju s pridelkom, da o kakovosti na trgu prinešenih pridelkov često ne moremo govoriti. Kmetje za tako stanje vale na nesposob- nosti trgovine, pa tudi na pro- met, zlasti železniški, kjer pri- manjkuje prevoznih sredstev, to je vagonov. Železniških prevo- znih podjetjem so bila odpo- brena velika sredstva, da bi jim prej nabavila zadosti va- gonov in drugih vozil. Zanimi- vo pa je, da se v trgovini rade- novljajo napake, kadar je do- bra letina, kot bi trgovine de- lala po načelu, da je boljše imeti manj dela in dosti zaslužiti, kot pa služiti potrebam držav- ljanov, kar je pravzaprav nje- na edina naloga v socialistič- nem gospodarstvu.

Med turistično sezono je ze- lo govora tudi o tem vprašanju. Splošno prepričanje je, da smo

bili letos mnogo boljše priprav- ljeni nanjo, kolikor ni v posa- meznih primerih letošnje raz- meroma slabo vreme, posebno zima, ovirala nekatere gradnje na področju turizma. To velja za številne turistične in gostin- ske objekte na Koprskem in drugod. Obenem z delom na tem področju v času, ko se bli- ža višek sezone, pa je že go- vora o prihodnji sezoni. Pa ne samo govora, temveč tudi dela se na tem Pri tem naj omeni- mo naglo gradnjo nove in edin- stvene avtomobilske ceste od Kranja na Ljubelj, kjer poteka delo v največji naglici. Tako je tudi z odsekom ceste proti Bledu.

Z letalom v Afriko

(Nadaljevanje s 1. strani)

ki ti ponujajo svoje uslu- ge ali te moledujejo za bakšiš. Če ga ne boš popoinoma prejel, kakor da ga sploh ne vidiš ne slišiš, ti bo tačile sledil tudi kilometer dalec. V «sosednjem», sicer ka- kih 1700 km bolj južno ležečem glavnem mestu Sudana, v Hartumu, ni o tem niti sledu.

MNOGO CASNIKOV

V Kairu in Hartumu te bo presenetilo, koliko arabsko pisa- nih casnikov se ponuja za jih dajati in koliko ljudi vidiš, da jih berejo. Kar čudno se zdi, da se spoznavajo v tej, stenografij podobni pisavi, ki je vrh tega pisana v samih soglasnikih. Kkw b nkr v br- c b v m j-z pjsl tkw? (beri: Kako bi nek v brali, če bi vam »jaz pisal tako?«) Sicer je pri arabski in zaradi po- sebnega jezikovnega usvoja ne- koliko lažje kot pri neodvrop- skih jezikih; pa vendar! Najpo- membenejši v Kairu so menda dnevniki Gumhrija (republi- ka), Al Ahrm (piramide, na- glašaj na zadnjem slovu) in Al Ahbar (izgovarjaj, preim. »n«) in naglašaj na zadnjem zlogu; beseda pomeni »poročila, novice«; al akbar ima druga pome- ni in je tu lemisel). Naj s tem v zvezi omenim, da so skoro po- vsem izginile tuje jezicne (an- gleške ali francoske) oznache ulic in trgov, tem očitneše so zato arabske oznache. Isto velja seveda za table na javnih po- slopih.

Pa še eno zanimivost na o- menim, ker se boste ob njej za- čudili: prvi sem to pot naletel v hotelu na dve natakari: prej sem videl stree v restavra- cijah in v sobah samo moske.

(Nadaljevanje sledi) Dr. D. Skr.

Jadrolinija
RIJEKA - Jugoslavija

Za časa bivanja na jugoslovanski jadranski obali, ne zamudite izle- tov z ladjami Jadrolinije. Poslušajte se ladij Jadrolinije za redne proge, kakor tudi za izvenredne izlete. Ta potovanja bodo oboga- tila vaš letni odmor z novimi vtisi in vam bodo pomagala spoznati lepote jadranske obale. Za informacije obrnite se na agencije Ja- drolinije v vseh pristaniščih ali pa na potovalne agencije.

Na morje in v planine!

HOTEL «ADRIA» ANKARAN

vam nudi sonce in morje, udobno bivanje v weekend hišah, okusne jedi, priznana vina in mnogo zabave!

PARK HOTEL - Nova Gorica

Moderno urejen hotel z vsem komfortom - Restoracija in kavana - Prijeten vrt z glasbo in plesom vsak večer razen ob ponedeljkih - Prvovrstna domača in mednarodna kuhinja - Odlična domača in štajerska vina

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
S.P.A. - D.D.
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
GLAVNICA LIR 600.000.000 - VPLAČANIH LIR 180.000.000

TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10
TELEFON ŠT. 38-101, 38-045 BRZOJAVNI NASLOV BANKRED

SEDEŽ, TRST, ULICA FABIO FILZI ŠT. 8. I. - TELEFON ŠT. 37-808

Novi prispevki INAM in INPS

Urad za socialno zavarovanje je z okrožnico št. 787 od dne 7. avgusta 1963 sporočil, da se bo s 1. julijem 1963 prispevek za socialno zavarovanje povisal od 24,45 odst. na 27,25 odst. Uradni list (Gazzetta Ufficiale) z dne 1. aprila letos je objavil zakon št. 329 od 26. februarja 1963, ki določa, da morajo biti kmečki delavci deležni ugodnejših pogojev s strani zavoda za zavarovanje proti boleznim INAM. Da bi našli kritiče za to zboljšanje, pobira INAM od 1. julija letošnjega leta od delodajalcev dodatni solidar-

nostni prispevek v višini 0,58 odst. plače vseh delavcev, ki so podvrženi obveznemu zavarovanju proti boleznim. Navajamo podrobnejše podatke o prispevkih in odbitkih od mesečne plače:

Prispevek, ki ga mora delodajalec plačati ustanovi INAM od bruto plače: prispevek za vzdrževanje delavskih domov: uradniki 1,05 odst., delavci 1,05 odst. (od tega 0,35 odbitka od uslužbenčeve plače); razne obilnice socialnega zavarovanja: uradniki 27,25 odst., delavci 27,25 odst. (od tega 7,60 odbitka od uslužbenčeve plače); družinska doklada: (najmanj) 500 lir dnevno, največ 2.000 lir oziroma mesečno 63.500) uradniki 17,50 odst., delavci 17,50.

Prispevek, ki ga mora delodajalec plačati ustanovi INAM: skupno uradniki 6,95 odst., delavci 9,65 odst. (od tega 0,15 odst. odbitka pri uslužbenčevi plači).

Odtelglije v breme uslužbenca: INAM 0,15 odst. Razne oblike soc. zavarovanja 7,60 » Vzdrževanje delavskih domov 0,35 » Skupno 8,10 odst.

Prispevek delodajalca za vaje: Za vaje, ki so deležni zavarovanja INAIL: 242 lir na teden. Za vaje, ki niso deležni zavarovanja INAIL: 162 lir na teden.

KRONIKA

DOBRA SRCA ZA MAKEDONCE

Nabiralna akcija za ponesrečence v Skopju se še vedno nadaljuje. Dne 13. avgusta je jugoslovanski generalni konzul Janhuba obiskal prostore Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Ul. Geppa, kjer je osrednji center za zbiranje prispevkov. Toplo se je zahvalil predstavnikom SKGZ in sploh vsem tržaškim Slovencem, ker so tako solidarno prispevali na pomoč makedonskemu ljudstvu s prispevki v blagu in denarju. Slovenska kulturno-gospodarska zveza dalje nabira denarne prispevke (oblačila, odeje, posteljnino in podobno je že odposlala v Skopje). Nabiralno akcijo so organizirali tudi duhovniki po župnijah na Tržaškem in Gorškem; prispevki se zbirajo pri Dušanu Jakominu v Skednju, Prof. Peter Sorli od Sv. Ivana je nabral okoli 69.000 lir, župnik Mario Cosulich pri Sv. Jakobu pa čez 90.000 lir.

POMOČ V NESREČI

Paul Landy opisuje v londonskem časopisu «Statist» veliko škodo, ki jo je potres v Skopju povzročil makedonskemu gospodarstvu, katero se je tako lepo razvijalo. Pred letom dni mu je makedonski minister Romanov razlagal velike načrte za gospodarski razmah. Zdalj ga je pisec zopet obiskal. Minister mu je izjavil, da je potres skoraj popolnoma pretrgal srčno žilo makedonskega gospodarstva. Toda Romanov je dodal: Se nikdar nisimo tako močno čutili, da bi izven jugoslovanske federacije ne pomenili nič.

KRUSNA CENA OSTANE V GLAVNEM NEIZPREDMENJENA.

Za večerj predpoldne je podprefekt Pasino sklical sestanek predstavnikov tržaških pekov, inšpektorata za prehrano in prizadetih organov, da bi se dogovorili glede bodoče cene kruha. Oblasti vztrajajo pri zahtevi, da ostanejo cene običajnim vrstam kruha (po 88, 110 in 120 lir) neizpremenjene; to naj bi veljalo tudi za kruh, ki se prodaja po 140 lir. Tudi cena kruha, ki se prodaja po 160 in 180 lir, naj bi ostala pod nadzorom. Oblasti so pripravljene pristati na povišek cene (za 20 lir pri kg) pri finišnih vrstah kruha. Policija je privzela nekatero peko, ki so na lastno pest povišali ceno kruha. Nekateri peki so tudi povišali ceno pecivu.

STUDIJSKI SESTANEK O PROMETU. Na tržaškem vseučilišču bo od 26. avgusta do 14. septembra IV. mednarodni študijski sestanek o organizaciji prevoznitva v državah Evropske gospodarske skupnosti. Do centi teh držav bodo predavali o pomorskem in letalskem prometu ter o naftovodih. Uvodno predavanje bo imel belgijski poslanik Schaus, ki je istočas

NAŠE SOŽALJE

Mirko Obad

V ponedeljek je na zagrebški kliniki umrl Mirko Obad iz Trsta, ki mu je bilo komaj 54 let. Njegovi bližnji znanci so sicer vedeli, da boluje za hudo boleznijo že delj časa, vendar so upali, da bo še kljuboval. Rajni je bil v samem Trstu in na našem Krasu - rojen je bil v Saševi ter je bil več let zgornjski župan - znana osebnost v gospodarskem in kulturnem življenju. Udeleževal se je zlasti v gospodarstvu. Bil je delj časa tajnik Slovenskega gospodarskega združenja, pa tudi predstavnik založništva našega lista. Bil je na glasu nadarjenega, izobraženega in preudarnega delavca, ki se je moral s svojim prijazen nastopom prikupiti vsakomur, ki je imel z njim opravka.

Gimnazijo je študiral v Št. Vidu pri Ljubljani, v Ptujju in Mariboru; študiral je na pravnih fakultetah v Ljubljani in Zagrebu, mu je fašistične oblasti niso dovolile vpisa na italijanske univerze. Med vojno se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter se po zlomu fašizma naselil v Trstu.

Njegova smrt pomeni za naše kulturno in gospodarsko življenje res veliko izgubo. Ne samo zaradi njegove vztrajne in urne dejavnosti, temveč tudi zaradi širine njegovega duha in njegovih pogledov.

Socialni UTRINKI

SOCIALNI UTRINKI

TOBAK SKODUJE ZENSKAM. Pred nedavnim je bilo pri ustanovi Carlo Erba v Milanu mednarodno zasedanje strokovnjakov za ženske bolezni. Zdravniški izvedenci so razpravljali o vzrokih ženske neplodnosti. Prilili so do zaključka, da neplodnost čisto povzroča kajenje; nikotin namreč prepreči redno delovanje ženskih rodil. Zlasti je to opaziti pri neravnih ženskah, ki jim še samo duševno stanje more preprečiti spočetje.

MNOGO OTROK V ZHODNEM TIROLU. Na Vzhodnem Tirolskem (zahodno od Koroske Lienz) je v družinah še vedno mnogo otrok. Tam niso družine s 15 in celo 20 otroki posebna izjema. To se seveda pozna tudi v šolah. Profesorji so ugotovili, da je v družinah učencev obrtnole v Lienzju povprečno po 5 otrok, v družinah učencev na kmetijskih šolah pa po 18 otrok. V Lienzju živi danes 12.000 ljudi. Ker se štivo prebivalstva razmeroma naglo dviga, ima občina velike skrbi glede stanovanja.

Naša kopališča v pasjih dneh

na vrstnem redu. Ako nečes, da ti odnesejo hlače, čevlje ali denarnico, si moraš sam pomagati, kakor najbolje veš in znaš. V kopališču je dobro opremljen bar, pri vsaki slačilnici pa prha. Ako si nepreviden kopalček posname od skalah kožo ali pa vanje trešči z glavo, ga takoj potolajši sicer ne posebno brhka, a zato tembolj izurjena uslužbenka, ki je napravila natečaj za bolničarke. Po navadi ne pride do hušjih nesreč, ako takoj pokličejo zdravnika ali Rdeči križ. Uslužbenec je vsega 16, dva za vsak osek kopališča. Ljudje se lahko združujejo v kopališču le do 22. ure. Nekaj deset metrov pred kopališčem se na skalah sestajajo slovenski študentje s kolegi. Imejajo «briskolo», plavajo, berejo in poskušajo... sramežljiv «flirt».

Kopalna sezona je dosegla svoj višek. Kopenje v morju je še pred nekaj desetletji pomenilo luksuzno zabavo. Kopalci, ki so jim kopalne obleke pokrivalo celo še večje površine polti kot sicer vsakdanja oblačila, so smatrali spajkanje in zabavo na plaži za pravi kult. Danes izgubljajo kopenje svoj prvotni značaj in nastaja iz leta v leto - razen izjem - nekakšen sport za mladino. Ljudje hodijo na morje zato, da bi se v poletni pripeki osvobodili v hladnih valovih Jadrana, četudi nimajo v teh dneh nobenega posebnega užitka; kajti morska voda ima 25 stopinj in ti pride prav same, ko se v nedolgo zvečer vrneš domov z dolgega izleta in si razbolele prste nog oplakneš v mlačni posoljeni vodi. V splošnem pa predstavlja kopenje zlato priložnost, da zlasti mladina javno lahko razkazuje svoje telesne vrline in sposobnosti in jim je morje samo na sebi deveta briga. Čeprav se v zadnjih časih širijo glasovi, da bo «buon costume» zaostrela boj proti bikiniju in nemoralnemu vedenju na plaži, so «bikini» vprav preplavili tržaško obmorje, mladina pa je vedno bolj predržna. Zbirja se v glavnem na tako imenovani «modri obali» v Barkovljah vse do Miramarja in se na vse pretege esibicionistično sobi v ljudskem kopališču Topolino.

To so pred dvema letoma kometno preuredili. Sestoji iz kilometer dolgega cementnega hodnika, na katerem se vrsti osem slačilnic, ločenih za ženske in za moške. Slačilnice seveda niso zaprte, zato so kraje

NA POLITIČNEM OBZORJU

Dvojezičnost v Belgiji in pri nas

V Belgiji se spor med Valonci (Francosci) in Flamci glede priznanja jezikovnih pravic še ni zaključil; tako so Flamci še te dni pridirali nenavadno demonstracijo z avtomobili v mestu Ostende v zadnjem času gre za uporabo jezika v javnih uradih in za učni jezik v šestih občinah v okolici glavnega mesta Bruslja, torej za vprašanje, ki je našemu na Tržaškem, Gorškem in Beneski Sloveniji zelo podobno; saj je pri nas še vedno odprto vprašanje o uvedbi dvojezičnosti in priznanja nekaterih sol v slovenskem jeziku.

Glede vprašanja uporabe jezika v javnih uradih in poučevanja v solah v občinah okoli Bruslja, kjer so v pretežni večini Flamci, je bil nedavno v belgijskem parlamentu dosežen kompromis in izglasovan poseben zakon, ki uvaja v javne urade dvojezičnost. Določbe tega zakona bodo gotovo zanimale tudi naše javnost.

V šestih okoliških občinah (Drogenbos, Kraïnem, Wemmel, Linkebeek, Rhode-Saint-Genèse in Wezembeek-Oppem) se močnijo vseh objave (razglasi) občinskih uprav izvršiti v obeh jezikih oziroma v francoski (nizozemski) in francoski. V obsevanju z občani uporabljajo občinski uradi jezik občana, to je francoski (ako je Flamci) ali francoski. Podjetjem, ki se nastanejo v teh občinah odgovarjajo javni uradi v jeziku občine, kjer so nastanjeni. V štirih občinah (Drogenbos, Kraïnem, Linkebeek in Wemmel) sestavljajo uradi listine v francoski ali francoski, kakor želi občani. V občinah Rhode-Saint-Genèse in Wezembeek-Oppem je uradno jezik francoski, v drugih pa je dvojezičen. V občini Rhode-Saint-Genèse je uradno jezik francoski, v drugih pa je dvojezičen. V občini Rhode-Saint-Genèse je uradno jezik francoski, v drugih pa je dvojezičen.

nekot ni bilo takega s kot je danes. Na desni, pod 90 metrov visokimi pečnami, kjer se je pred leti ponesrečil mlad skavt, leži kopališče Caravela, ki so ga imenovali Florida. Vstopnina znaša 150 lir ob delavnikih in 200 ob nedeljah in praznikih; za parkiranje avtomobila doplačajo 100 lir, motorja pa 50 lir. Tudi to kopališče so pred kakimi petimi leti povsem obnovili. Kar natrpno je s kopalci, vseh narodnosti, tu sreča Francoze, Nemce, Američane, Angleže, Švede, Nizozemce, Švicarje, črnce, Indijce; tu pa tam tudi kakoga Japonca. Če hočeš lastno kabino, plačaš poleg vstopnine 300 lir. Pred kopališčem je res lepo urejena restavracija, v kateri stane okoli 1000 do 2000 lir, večerja pa ob zvokih zabavnega orkestra.

Turizem

MANJ NEMCEV NA ZAHODNI OBALI JADRANA. «Corriere della sera» poroča iz Milano Marittime, to je letovišča, ki je nastalo leta 1912, da so prihlieli Nemci zapustiti to letovišče; v manjšem številu prihajajo tudi v ostala letovišča na italijanski obali Jadrana. Milano Marittima so vprav že opustili. Iz kakega vzroka, ni povsem znano. Dejstvo je le, da so iz javnih lokalov izglinili nemški napisi, namesto Nemcev prihajajo zdaj tja Francozi.

POSLOVALNICA «KVARNER-EXPRES» V MILANU. «Privredni pregled» poroča iz Opatine, da bo turistična agencija «Kvarner-Expres» v Opatici v kratkem odprla dve novi poslovalnici, in sicer eno v Milanu, drugo v Zagrebu. Poslovalnica v Milanu bo odprta že 1. septembra. Povezala se bo s potniškimi agencijami v Italiji ter bo organizirala 10-dnevne izlete italijanskih turistov v Jugoslavijo. Agencija bo tudi za razvoj lova v Jugoslaviji. Poslovalnica v Zagrebu bo pospeševala razvoj do macega turizma, sprejemala bo tudi tuje lovce, ki bodo prihajali v severna hrvaška lovišča.

USTANOVITEV ITALIJANSKEGA ZDRUŽENJA POTOVALNIH AGENCIJ. Po razpustu Vsedržavnega združenja potovalnih, turističnih in plovnih agencij ANAV (Associazione Nazionale Agenzie Viaggi), do katerega je prišlo med nedavnim letnim zasedanjem Italijanske zveze za trgovino in turizem (Confederazione Italiana del Commercio e del Turismo) so ustanovili Italijansko združenje potovalnih agencij AIATV (Associazione Italiana Agenzie Viaggi). Ta ustanova bo zajemala vse potovalne, turistične in plovsne agencije, včlanjene pri krajevnih trgovinskih združenjih, katere sodijo v sklop Italijanske zveze za trgovino in turizem.

Ob Kolbičevi likovni razstavi

«Izraz plemenitega človeka, ...zelo lepe, čudovite slike, ...«Teloh» je čudovit, ...slike izražajo vedrino in nežnost umetnika, ...mnogo nam se svizja, ...su izvanredni, ...molita realità ed espressione, ...sehr breidneurekt.

Se in še bi lahko navajali, so pa že te kratke besede, ki so jih vpisali v spominske liste obiskovalci umetniške razstave v pritličju Mestnega muzeja v Piranu dovolj zgovorne. Poleg 17 akvarelov in peroris in sliki izvanrednih še nekaj slik v plastiki v glini in bronu. Akvareli nam prikazujejo razne motive iz Slovenskih goric in Pirana ter nekaj cvetja. O skulpturah (motivi maternstva, Pionirj-graditelji, Razmišljajoče dekile s klasom itd) naj sprejemo vpis neznanega obiskovalca: «Skulpture mlade srečne mame z otrokom so izredno žive in dopadljive».

Tudi splošni vtis prepustimo obiskovalcu: «Slike presenečajo s svojo svežino, neposrednostjo in širokopoznostjo. Razodevajo zrelega umetnika. Človeka frapira bogastvo barv, ki razodevajo intenzivni notranji žar, ki človeka namah pritegne in osvoji. Umetnik je ustvarjal hitro in krepko, vendar pa zna biti tudi zelo nežen (Potonke, Marija Snezna...). Med najbolj uspešnimi so: Pogled na Piran, Marija Snezna in Ulica v Piranu. Umetniku sem hvaležen za izredni užitek».

Delo - najpopolnejša izkaznica človeka, nas je torej moč

kultura in življenje

Ob Kolbičevi likovni razstavi

«Izraz plemenitega človeka, ...zelo lepe, čudovite slike, ...«Teloh» je čudovit, ...slike izražajo vedrino in nežnost umetnika, ...mnogo nam se svizja, ...su izvanredni, ...molita realità ed espressione, ...sehr breidneurekt.

Se in še bi lahko navajali, so pa že te kratke besede, ki so jih vpisali v spominske liste obiskovalci umetniške razstave v pritličju Mestnega muzeja v Piranu dovolj zgovorne. Poleg 17 akvarelov in peroris in sliki izvanrednih še nekaj slik v plastiki v glini in bronu. Akvareli nam prikazujejo razne motive iz Slovenskih goric in Pirana ter nekaj cvetja. O skulpturah (motivi maternstva, Pionirj-graditelji, Razmišljajoče dekile s klasom itd) naj sprejemo vpis neznanega obiskovalca: «Skulpture mlade srečne mame z otrokom so izredno žive in dopadljive».

Tržaške ljudske popevke v Kopru

V soboto, 10. avgusta je barokovljansko Prosvetno društvo v sodelovanju z ljubljansko televizijo ponovilo festival slovenske popevke pod naslovom «Ko lunca plava čez Miramar» na Titovem trgu v Kopru. Koncert so prenašali po televiziji. Udeležba je bila tako velika, da so udeleženci skoraj napolnili Titov trg. Tudi v Kopru so pev-

ci, dirigenti in orkester «Miramar» dosegli lep uspeh, vendar ni bil ta takšen kakor, na primer v dvorani tržaškega Avditorija; kajti v zaprtem prostoru se laze ustvari neposrednik med nastopajočimi in občinstvom. Motila je tudi ostra razsvetljava v smeri od Lože proti občinstvu. Premnogim udeležencem se je koncert zdel prekratek - trajal je okoli 1 uro - ker bi bili radi še poslušali pevce in orkester. Sicer ni bila vstopnina visoka (300 dinarjev za prva mesta, 150 za druga in 100 za stojšča).

Visoke plače v Italiji. Komisija Evropske gospodarske skupnosti je objavila poročilo, o socialnem razvoju v letu 1962 v posameznih državah članicah gospodarske skupnosti. Pri sestavi tega poročila je sodeloval tudi italijanski strokovnjak prof. Lionello Levi-Sandri. Italijanski tisk se zlasti zanima za to poročilo, ker kaže, da so se plače italijanskega delavca lanske leto bolj povišale kakor v ostalih državah Evropske gospodarske skupnosti. Umazane plače so se povišale v Zahodni Nemčiji, Franciji, Italiji in v Nizozemskem povprečno za 10 odst. Delež dohodkov delavcev na celotnem narodnem dohodku se je povišal med letom 1961 in 1962: v Zahodni Nemčiji od 62,3 na 63,8, v Nizozemskem od 59,5 na 62,5, v Italiji od 52,3 na 54,2, v Franciji od 60,2 na 60,4 odst. Do povečanja deleža italijanskih delavcev je prišlo povprečno zaradi povišanja plač. Povšek dogovorjenih plač je znašal okoli 10 odst. v Zahodni Nemčiji in v Nizozemskem, v italijanski industriji za 11 odst., v poljedelstvu pa 15 odst. Umazana plača se je v italijanski industriji povišala skoraj za 11 odst., v nemški industriji za 12 odst., v francoski in nizozemski za 9 do 10 odst., v belgijski in luksemburški pa za 7 odst.

CENA DELOVNE SILE se je zaradi socialnega zavarovanja in drugih poviškov dvignila v Italiji za 14,5, v Zahodni Nemčiji za 12,5, v Franciji za 9, na Holandskem za 10, v Belgiji in Luksemburgu pa za 7 odst. CENE BENCINU NEIZPREDMENJENA. - Zakupniki bencinskih črpk in vodstva petrolejskih družb so se končno sporazumeli. Cena bencinu ostane neizpremenjena, upravitelji črpk pa bodo prejeli od litra prodanega bencina 1,20 lire več kot doslej.

Hotel POŠTA. Trg Oberdan 1 (v centru mesta) - Tel. 24-167. Vse udobnosti, mrzla in topla tekoča voda, centralna kurjava, telefon v sobah Cene od 750 lir dalje

AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE A. POŽAR. TRST - VIA BOCCACCIO, 3. Tel. 28-373. Prevezujemo vsakovrstne prevoze za tu in inozemstvo. - Prostornost hitra. - Cene ugodne.

VISTA. TRST - Ul. Carducci 16. telefon 29-656. Bogata, izbira načrtov, dalj nagledov števil, računal in potrebnih za višje šole, toplomer in fotografskega materiala.

URARNA IN ZLATARNA MIKOLJ KAREL. TRST. Campo S. Giacomo 3. tel. 95-881. Ure najboljših znamk velika izbira zlatih okra. Skov za vse prilike

lahko primerjal z razvojem v Jugoslaviji. Koledar vsebuje tudi podatke o političnem sestavu tako tudi o političnem sestavu - in kulturnem razvoju, torej ne samo o gospodarskem in socialnem. Posebno poglavje je posvečeno splošnemu mednarodnemu pregledu, ki ima tudi podatke zemljepisne narave. Statističnim podatkom je dodani tudi več zemljevidov. Vsekarer je koledar zelo pregleden in bo v veliko pomoč ne samo tistim, ki se bavijo z javnimi vprašanji in proučevanju določenih gospodarske, socialne, politične in kulturne probleme, temveč tudi ljudem iz praktičnih poklicev, torej tudi poslovnim. Koledar je bil tiskan v 100.000 izvodih ter stane v slovenskem, srbohrvaškem in makedonskem jeziku 200 dinarjev, v tujih jezikih pa 300 dinarjev. Spričo tako bogatih podatkov in nizke cene si ga bo lahko oskrbel vsakdo.

«ABC EUROP PRODUCTION 1963». Založnik Europ Export Edition GmbH (Darmstadt, Zahodna Nemčija). Gre za gospodarski letopis, ki ima namen pospeševati trgovino med evropskimi državami, Obsega 3500 strani ter je bil natisnjen v francoski, nemški, angleški in italijanski. V njem so podatki o industrijskih podjetjih, ki jih zanima trgovina z znanjnim svetom v desetih evropskih državah. Navedenih je 350.000 podjetij.

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

KNJIGE ZA REVUJE. STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se izpolnjuje od leta do leta, je izšel tudi v tujih jezikih, kakor v francoskem in angleškem. Statistični koledar prinaša podatke z najrazličnejših področij življenja in dejavnosti v Jugoslaviji, hkrati pa bo bralec našel v njem dragocene podatke tudi v tujih državah ter jih bo

STATISTIČNI KOLEDAR JUGOSLAVIJE. Tudi letos je Zvezni zavod za statistiko v Beogradu izdal zepni statistični koledar v prirodni obliki. Koledar, ki se iz

TRŽNI PREGLED

vestnik KMEČKE ZVEZE

Italijanski trg

Na italijanskih trgih so kupčije po letnih praznikih spet pridobile nekotno na svoji razgibanosti. Ne moremo se reči, da so se precej prekupevalcevo odložitve, tako so kupčije s sezonskih in zelenjavno slabo, tudi dobava bi bila slabša. Slab je tudi trg za žitaricami, še posebno zaradi večernine zapore mlinov; zaloge koruze lanskega pridelka gredo h koncu. Cene goveje glavni žitini so ponovno padle. Kupčije z drugo žitino so smerne. Dobro se emanu kupčije s perutinno. Trg z maslom je ustaljen, cene so curste; tudi kupčije s sirom se razvijajo zadovoljivo. Zelo dobre so kupčije z gradivom, saj tovarne sploh ne ustejajo za dovozi velikega povpraševanja. Trg z vinom je zadovoljiv, največje povpraševanje prihaja iz turističnih krajev; tu je poraba največja. Cene oljčnega olja so se spet znižale za nekaj točk.

ZELENAVA IN SADJE

MILAN. Cene veljajo za kg, vsevstvi embalažo. Pomaranče 250-320, marelice 120-220, lubenice 13-40, hruške 15-40, hruške William 65-120, bele breskve extra 90-120, I. 50-90, rumene breskve extra 100-140, I. 50-90, češnje 50-100, grozdje 40-90, I. mone 210-240, pesa 20-50, rdeča pesa 30-60, zelje 15-40, korenje krajnjega pridelka 25-50, od drugod 30-40, čebula 30-45, dišeča zeljca (netto) 300-400, svež fižol 80-160, fižol baby 50-120, sveže gobe (netto) 100 do 180, cikcija 40-130, solata 50-110, endivija 50-110, brokoder 80-140, melanzani 15-40, krompir 24-32, zelena paprika 30-70, rumena 80-170, paradizniki 20-80, peteršilj 40-80, zelena 30-70, bučice 25-60 lir za kg.

ZITARICE

CASALE MONFERRATO. Fina domaća koruza (nova pridelka) 6800-6900, dobrega merkantile 6500-6700, merkantile 6800-6900, trda domaća pšenica 9200 do 9400, domaća koruza 4500-4600, marano 5800-5900, hibridna koruza 4900-4700, domaći ječmen 7600-8000, domaći riž 7500-7600, ržovena rž 6900-6700, domaća rž 5100-5300, pšenična moka tipa «00» 9900-9900, tipa «00» 9900-9200, tipa «01» 8300-8500, koruzna moka 4800-4900, neoluščen riž G. Rossi 6700-3300, Pterot 6400-6600, Ardizzone 6300-6400, Roncarolo 5900-6200, Maratelli 6700-7000, Sessa 5700-6000, R.B. 6500-6900, Arborio 9100-9500, Rizzotto 6300-6600, Raza 77 6200-6600, Babilone 6100-6300; oluščeni riž Ardizzone 10.900 do 11.100, Raza 77 11.300-11.600, Babilone 10.600-10.900, Arborio 16.500-16.900, Roncarolo 11.900-12.700, R.B. 11.500-11.800, G. Rossi 12.300-12.500, Rizzotto 10.800-11.300, Maratelli 11.300-11.600 lir za 100 kg.

ZIVINA ZA REJO IN KLAVNA ZIVINA

BERGAMO. Zivina za rejo: Krave mlekarice 200-230.000 lir glava, krave privesnice gorske pasme 150-180.000, teleta 6 mesecev do 1 leta stara 65-85.000, teleta 12-18 mesecev stara 95-130.000, do 80 kg teži 430-450 lir za kg žive teže, 90 do 100 kg teži 400-410, 40 do 50 kg teži 530-550, neodstavljeni prašiči 20 do 25 kg teži 650-680, svinje 360-380; goveja klavna zivina: volji I. 360-380 lir za kg žive teže, II. 320-350, krave I. 280-300, II. 190-220, junči I. 370-390, II. 330-360, bikli I. 370-390, II. 330-360, konji 270-300, žrebeta 350-380, neodstavljen žrebeta 430-460 lir za kg.

PERUTNINA IN JAJCA

MILAN. Živi piščanci 850 do 880, zaklani uvoženi piščanci 450-500, žive kokoši 500-510, zaklane kokoši 500-600, žive domače kokoši 700-750, zaklane domače kokoši 1000-1050, žive uvožene kokoši 350-370, zaklane uvožene pegatke 750-800, zaklani pegatke 900-1000, zmrznjene uvožene kokoši 450-550, zaklane golobi I. 1000-1200, zaklane uvožene pure 500-550, zaklani uvoženi purani 500-650, žive domače gosi 500-550, zaklane domače gosi 650-800, uvožene zaklane gosi 400-410; živi domači zajci 580-590, zaklani domači zajci s kožo 650-750, brez kože 700 do 820, uvoženi zajci z glavno 700-710, brez glavno 700-710. Perutnina za rejo: piščanci 150 lir glava, male gosi 250-300, račice 850-1500, purančki 850-1500. Sve-

zola svež 395-415, uležan 600-630, italico svež 440-480, uležan 530-570, taleggio svež 410-440, uležan 550-600, crescenza svež 370-390, uležan 460-490 lir za kg.

KRMA

ALESSANDRIA. Seno majskega reza 2400-2600 lir za stot, embalirano seno 2.600-2800, seno II. reza 2300-2500, detelja I. reza 1900-2100, embalirana detelja 2100-2300, detelja II. reza 1900-2100, III. reza 1900-2100, pšenična slama 950-1050 lir za stot.

VINO

MILAN. Rdeče piemontsko vino 10-11 stop. 585-625 lir za stot/stot, rdeče II-12 stop 625-675, Barbera superior 13-14 stop. 725-775, Oltrepò pavese 10-11 stop. 580-620, mantovansko rdeče vino 10-11 stop. 510-540, Valpolicella Bardolino 10,5-11,5 stop. 610-680, Soave belo 11 stop. 570-590, Raboso 10-11 stop. 520-570, Merlot 11-12 stop. 630-660, Reggiano 10-11 stop. 530-560, mrogensko vino 10-11 stop. 530-600, belo vino iz Romagne 10-11 stop. 535-545, rdeče 10-11 stop. 470-490, klasični toskanski Chianti 12-13 stop. 410-450 lir za steklenico, navadna toskanska vina 10,5-11,5 stop. 370-700, Aretno belo 10,5-11,5 stop. 550-670, belo vino iz Mare 10,5-11,5 stop. 540-560, rdeče 10,5-11,5 stop. 540-560, Barlettano extra 14-15 stop. 515-545, Sansevero belo 11,5-12,5 stop. 350-570, Milazzo Barcelona 13-14 stop. 550-570, Vittoria 13-14 stop. 460-590, most «Babo» 320, belo vino iz Sardinije 12,5-13,5 stop. 540-550, rdeče 13,5-14,5 stop. 540-560 lir za stot/stot.

MLEČNI IZDELKI

MILAN. Cene veljajo za kg, trosarina in prometni davek nevravnana. Domače maslo 865, lombardsko maslo 845, maslo iz centrifuge 905. Sir granatiroz 1980 890-960, prozvir. 1961 860-920, prozvir 1962 780-840, grana svež 510-535, uležan 535-560, sbrinz svež 530-560, uležan 610-640, Emmenthal svež 600-620, uležan 700-720, provolone svež 610-630, uležan 650-680, gorgon-

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	29.7.63	7.8.63	19.3.63
Pšenica (stot dol. za 60 funtov)	178 1/2	180 1/2	180 1/2
Koruza (stot dol. za 56 funtov)	123 1/2	121 1/4	121 3/4
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	31	31	31
Cin (stot. dol. za funt)	114,75	115,37	115,25
Svinec (stot. dol. za funt)	11,25	11,25	11,50
Cink (stot. dol. za funt)	12,75	13,50	13,50
Aluminij (stot. dol. za funt)	22,50	22,50	22,50
Nikel (stot. dol. za funt)	79	79	79
Zivo srebro (dol. za steklenico)	185	185	185
Bombaž (stot. dol. za funt)	35,25	35,15	35,05
Kava «Santos 4» (stot. dol. za funt)	33 1/4	33	33
LONDON			
Baker (funt šter. za d. ton)	234 1/4	234 1/4	234 1/4
Cin (funt šter. za d. ton)	895 1/2	906 1/2	905
Cink (funt šter. za d. ton)	75 1/4	75 1/4	76 1/4
Svinec (funt šter. za d. ton)	65 1/4	65 1/4	67 1/4
SANTOS			
Kava «Santos D» (kruzejtor za 10 kg)	1298	1338	1350

Na mednarodnih trgih s surovinami so v preteklem tednu zabeležili lahno dviganje cen cinka, cinku, svincu, bombažu, futi, koruzi in kavi. Neopremjenjena je ostala cena bakra; nazadovala je kavorku, volni, žitu, kavku in sladkorju.

KOVINE

Cena bakru je na londonskem trgu ostala neizpremenjena navzlic temu, da se je svetovna proizvodnja te kovine v juliju povečala za približno 4.000 ton in dosegla 308.274 ton. Zaloga so narasle za 26.293 ton in so konec julija znašale že 436.806 ton. Cena cinka se v Londonu še dvigala zaradi stavek rudarjev v Boliviji. Prav tako na londonskem trgu napredujejo cink in svinec. Združene države Amerike so v juliju prodale 99.027 ton, kar pomeni 4.011 tonov več kakor v juniju; tolikšne količine cinka niso prodale v enem samem mesecu že od junija leta 1959. Privedevajo, da bo v avstralskih rudnikih svinca prišlo do stavek.

TEČAJI (16. avgusta; v oklepaju tečaj prejšnjega tedna).

LONDON (funt šterling za ton) 1.016 kg; baker proti takojšnji izročitvi je ohranil tečaj 234 1/4; cin proti takojšnji izročitvi 114 3/4 (903); svinec 54 5/8 (66 1/4); cink 68 5/8 (75 3/8). NEW YORK (stotinka dolarja za funt): baker 31,00 (29,63); svinec New York 11,25 (11,25); cin Saint Louis 12,90 (12,90); aluminij v ingotih 22,50 (22,50); antimon Laredo (dolar za ton) 32,50 (32,50); lito železo 63,33 (63,33); Buffalo 63,50 (63,50); živo srebro (v steklenkah po 76 funtov) 182-185 (182-185).

KAVČUK

Cena kavčuku je skoraj na vseh trgih padla. Prodaja preteklo se nadaljuje. Velika Britanija je v mesecu juliju razpela 747 ton kavčuka. Strateške zaloge znašajo trenutno samo 7.150 ton. Ameriška «General Services Administration» je v juliju prodala 6.109 ton naravnega gumija, mesec poprej 6.643 ton.

TEČAJI LONDON (v peninjah za funt): vrsta RSS proti takojšnji izročitvi 23 1/16-23 3/8 (20 1/16-21 1/16); vrsti fumé in otele proti takojšnji izročitvi 23 5/8-23 11/16 (21 1/2-21 5/8). SINGAPUR (v peninjah za funt): 79 3/8-79 5/8 (70 3/8, 70 5/8). NEW YORK (stotinka dolarja za funt): 25,20 (25,85).

OLJE

MILAN. Oljčno olje extra 800-820 lir za kg, fino oljčno olje z največ 1,50 odst. oljne kisline 780-800, oljčno olje z največ 4 odst. oljne kisline 700-720, retificirano oljčno olje 650-670, olje z največ 2 odst. oljne kisline 700-710, z največ 3 odst. oljne kisline 590 do 610 lir za kg.

SUROVE KOŽE

MILAN. Krave z glavno in par. klji do 30 kg 230-240 lir za kg, krave od 30-40 kg 200-210, volji z glavno in par. klji 40-50 kg 175-185, bikci 40 kg 145-155, hrblji volov in krav do 40 kg 360-390, čez 40 kg 350-370, goveja ramena do 40 kg 200-210, čez 40 kg 110-120, čez 40 kg 125-135, teleta brez glave in prakjev do 4 kg 500-530, od 4 do 6 kg 600-650, 6 do 8 kg 550-580, 8 do 12 kg 460-490, junci brez glave in par. klji do 20 kg 360-400, 20-26 kg 290-320, žrebeta 6 do 12 kg 260-280, konji 180-190, mule 70-80, osli 50-60, jagnjeta obergern 1300-1400, jagnjeta z belo volno 50-60 kg 1100-1150 lir za 100 kož, kozice 2600-2700 lir za 100 kož, koze 800-825 lir za 100 kož. Eksotične kože: Buenos Aires 360-390, suhe kože 18-20 funtov 330-360, Adhis Abeba 0/4 funtov 330-350.

GRADIVO

PIACENZA. Rečni pesek 540-560 lir kub. meter, mivka 490-510, oprana mivka 590-610, živo spno v kosih 590-610 lir za 250, gašeno spno v vrečah 1150-1200, cement tipa 600 740-750, tipa 680 870-890, tipa 730 890-900, kreta 790-810; dvoprekatni votlaki 25x12x5 10-12.000 lir za 1000 kož, troprekatni votlaki 30x15x5 4,5 13.400-13.600, štiriprekatni votlaki 24x12x8 11.400-11.600, šestprekatni 30x15x10 18.500 do 20.000, navadna opeka 25x12x5 5, 19.800-20.200, opeka Uni 25x12x5 13.400-13.600, strešniki maršje-

skrega tipa 31-31,5, vacuum 23.500-24.500 lir za 1000 kosov. MED IN VOSEK

CASALE MONFERRATO. Pr. vovstran med 540-575 lir za kg, bel vosek 760-800 lir za kg.

PAPIR

TURIN. Navaden satiniran tiskarski papir 17.500-19.000, srednje vrste 20.500-22.000, navaden pisarniški papir 18-19.500, srednje vrste 21.500-23.000, finejši 27.200, trikrat klejen papir 28.500-31.000, papir za registre srednje vrste 22.500-24.500, finejši 27-28.500, pisemski papir srednje vrste 26-28.000, finejši 31-33.000, velina za kopije 44.500 do 46.500, risarski papir 51.500-55.000 lir za stot.

PARADIŽNIKOVA MEZGA

PARMA. Dvakrat koncentrirana paradiznikova mezza v skatlah po 0,200 kg 210, v skatlah po 1/2 kg 185, po 1 kg 175, po 5 kg 160, po 10 kg 155 lir za kg, v tubah po 200 g 49 lir tuba, trikrat koncentrirana paradiznikova mezza v skatlah po 0,200 kg 225, po 1/2 kg 200, po 1 kg 190, po 5 kg 175, po 10 kg 170 lir za kg, v tubah po 200 g 52 lir za tubo.

VREČE

ROVIGO. Vreče iz jute 120x70, 800-830 g 450-460 lir za 1000, 700-730 g 400-450 lir, vreče za krompir nove 300-30 g 450-460 lir za kg, rabljene 120-125 lir vreča, rabljene vreče za otrobe 100-110 lir vreča, blago iz jute 450-460 lir za kg.

SADJE IN ZELENAVA NA TRŽASKEM TRGU

Tržaški trg je dobro založen s sadjem in zelenjavo, vendar pa niso kupčije preveč živahne. Tudi na našem trgu se čuti odložitve prekupevalcevo. Razen tega so tudi nekatere zelenjavne trgovine še vedno zaprte zaradi počitnic. Navajamo cene za kg v prodaji na debelo (v oklepaju prodaja na drobno): Rdeča pesa 50-140 (80-220), zelje 40-75 (80-98), kumarce 30-90 (60-120), čebula 25-60 (48-98), fižol v stročju 140-200 (220-360), svež fižol 85-100 (140-20), solata 50-300 (100-580), melanzani 15-90 (48-140), krompir 23-40 (48-78), paprika 45-180 (90-340), paradizniki 15-100 (48-160), zeleni radiki 60-500 (120-880), bučice 60-200 (88-340), pomaranče 250-350 (360-480), limone 150-250 (280-420), lubenice 20-100 (48-160), hruške 30-100 (60-200), breskve 10-120 (48-240), grozdje 60-100 (98-240) lir za kg.

Proizvodnja svinca se krči

Italijanska proizvodnja svinca, tako svinčne rude kot svinca v kosih, je v prvih štirih mesecih letos nekoliko popustila. Proizvodnja svinčne rude je od 23.289 ton, v prvih štirih mesecih lanskega leta zadržala na 15.990 ton v letošnjem letu, kar pomeni 31,4 odstoten padec. Proizvodnja svinca v kosih (14.455 ton) se je letos skrčila za 7,1 odst. v primerjavi s prvimi 4 meseci lanskega leta. Osi-bel je tudi uvoz svinca in njegovi zlitini: v prvih štirih mesecih tega leta se je v primerjavi s istim razdobjem lani skrčil za 42,2 odst.

Še vedno ugodna konjunktura za izvoz pohištva

Proizvodnja pohištva v Italiji je pričela v zadnjem času nekoliko popuščati, ker se je domači trg že prenatil. Konjunktura za izvoz je še zelo ugodna, izvoz se vedno napreduje, tako po vrednosti kakor tudi po teži izvoženega pohištva in lesene opreme. Italija izvažala predvsem v Francijo, Združene države Amerike, Švice in Veliko Britanijo. Ni posebnega upanja, da bi se konjunktura na domačem trgu zboljšala, izvedenci celo menijo, da se bo do konca leta po vsej verjetnosti še poslabšala.

Ce postavimo proizvodnjo v letu 1963 na 100, je v lanskem letu proizvodnja dosegla 146,7, 792 milijona dolarjev. V prvem tromesečju letošnjega leta pa so statistike pokazale več nazadovanje; tako je indeks za prvo tromesečje 1963 znašal 141,4 medtem ko je bil v četrtem tromesečju leta 1962 še na ravni 150,7. V aprilu 1963 je bilo opaziti rahel napredek, in sicer do pokazatelja 142,3.

Glede razvoja izvoza naj omenimo, da se ta razvija ugodno. Leta 1962 je Italija izvozila za 8,284 milijonov lir pohištva in druge opreme (leta 1961 za 7.164 mil., leta 1960 za 5.942 mil.). Napredek se kaže tudi letos, saj je izvoz v prvem tromesečju dosegel 2.383 mil. lir (lani 1.848 mil.), v samem aprilu letošnjega leta pa je znašal 690 milijonov lir. Leta 1960 je Italija izvozila, kakor rečeno, za 5.942 milijonov lir pohištva, naslednjega leta se je izvoz dvignil na 7,05 odst. in leta 1962 za novih 15,4 odst. V prvih štirih mesecih letošnjega leta je dosegel 3.073 mil. lir, v štirih mesecih lanskega leta pa 2.409 mil. lir, kar pomeni, da je letni izvoz napredoval kar za 27,6 odst.

Med tujimi odjemalci je bila lani na prvem mestu Francija, ki je kupila v Italiji za

Na kmečkem taboru je bilo živo

Kmetijska zadruga v Trstu je tudi letos priredila v Prosvetnem domu na Opčinah kmečki tabor, ki je že peti. V zaključnem govoru je dejal predsednik Kmetijske zadruge Zvonko Markovič: «Samo kmetije nimajo svojega svetnika, na katerega se lahko obrnejo s to ali ono prošnjo. Imajo ga čevljarji, imajo ga brivci, karabinjerji, posamezni vojaški oddelki, kot na primer topništvo. Kmet mora lastno usodo zaupati le muhasti letini, ta pa je redkokdaj res ugodna. Zato naj imajo kmetje vsaj svoj praznik — Kmečki tabor. Mi pa dodamo še to, da je gotovo največja tovrstna prireditel v Trzaskem; saj se je v Kmečkem taboru, ki je trajal od velikega šmarna do nedelje zvečer, udeležilo na tisoče meščanov in vaščanov (od Miljskih hribov pa do Stivana), Slovencev in Italijanov. Med temi je bilo mnogo izletnikov iz notranjosti Italije in vojakov; te je gotovo valjalo posebno plesna zabava. Dosejel je bil vojakom vstop tukaj prepovedan, letos pa so imeli prost dohod, saj kmečki tabor ni političnega značaja. Predvsem ima namen predstaviti širšemu občinstvu naše prizadevne in napredne kmetovce, hkrati pa poskrbeti zanje nekaj zabave.

Kmetije so pripravili okusno razstavo povrtnin in sadja, tako solate, paradiznikov, krompirja, krmilne pese, korenja, čebule, zelene, melanzan, repe (posebno debelo repo je prikazal Purič iz Velikega Repna, duhovitiše pravijo, da repa gotovo ne bi bila tako debela, ako bi jo dosegli v Malem Repnu...), Valentin Svab iz Trsta je dal na ogled nič manj kot 1,27 metra dolgo bučo, ki je pritegnila pozornost siehmerne obiskovalca. (Običajno jih duhovitiše za zopet mudrajajo, češ, take buče naj bi prodajali na meter, ne pa na kilogram). Mario Crecogna iz Milje je razstavil pšenico. Bilo je seveda vse polno sadja. Razstavljene so bile tudi lepe vrste z rože in lične pletene kosarice. Dr. Ferruccio Corazza in Borut Kodrič sta prikazala posebno gnojilo za gnojenje mlade solate v toplin gredah.

Kmetijska zveza je nagradila sledeče razstaviljale: Jerman Ivan 10.000 lir, Svab Valentin, Scheriani (Škerjan) Justo in Poljšak Miro vsak po 5.000 lir; Debelis Alojz, Leban Anton in Prodan Karlo pa po 2.500 lir. Diplomato za udeležbo je zveza podelila vsem ostalim, Karlu Valentinciču, Grliču iz Padrič, Stoperju Josipu, Gracoini Mariju, Šturki z Repentabara, Lazarju, Šturki z Repentabara, Lazarju, Repna, Kodriču Francu, Kodriču Borutu in dr. Ferruccio Corazzi.

Kmetijska zadruga je priredila tudi zanimivo razstavo kmetijskih strojev in orodja. Prikazala je traktorje, sejalne stroje, kosilne stroje, brane, stiskalnice, manjše lesene kadi in druge posode za gozde italijanskih tovarn Sbeuz, Lombardini, Nibbi, Rondine, Effeji, Sametto, C. T. Emme in nemške izdelave (Deutz).

V okviru kmečkega tabora je bilo tudi slikarsko tekmovanje «ex tempore», ki se ga je udeležilo kakih trideset, povečini mlajših umetnikov. Prvo nagrado v znesku 45.000 lir vsak sta dosegla Klavdij Pačič in Sabino Coloni, drugo na

ke tabore v tem smislu dopolniti. O tej priložnosti naj bi naši kmetje dali duska svojim skrbem in svojim problemom, njihove organizacije pa, kakor Kmečka zveza in Zveza mlajh posestnikov, bi lahko poskrbele tudi za nekaj praktičnega pouka, recimo s kratkimi strokovnimi predavanji. Zabava bi bila bolj pestrá, čas bi zanjo lahko pridobili, da bi nekoli omejiteli, recimo, en dan večer- no plesno prireditev, druge dneve pa bi lahko bile domače veselice, na katerih bi nastopala društva z res domačimi ljudskimi igrami. Poleg slikarjev bi lahko tekmovali tudi naši pevski zbori ali tudi posamezni domači pevci. Da bi lahko izvedli takšne spored, bi morali kmečke tabore odložiti ne- kako za štirinajst dni, ko imajo kmetje manj dela in se drugi stanovi, posebno pa naša mladina, vrnejo s počitnic.

Proti večeru je bila na odprtem ljudska veselica. Tedaj so ljudje napolnili že sleherni kotiček, tako da je bilo kretanje na plesišču in drugod kar težavno. Občinstvo se je zabavalo ob glasbi «Veselih pianšarjev» iz Ljubljane, ki so v svoj program vrnilli tudi slovenske narodne pesmi na prav duhoviti način, tako da so se morali smejeti tudi taki, ki slovenščine ne razumejo. Mladina se je bolj zabavala kakor s twistom in drugimi modernimi plesi.

Vse naokoli plesišča so bili razpostavljeni kioski, pri katerih je se kar trilo ljudi, kakor da bi se nikdar ne bili okusili sladke kapljice, bele in črne, terana, furianskega tokaja, istrske malvazije, ki so jo očili našli kmetje (Ota z Brega iz Scheriani ter Leonardon iz Miljskih hribov). Zelo je bilo v promet tudi vino z breskavami, pa pivo «Laško» iz Slovenije. Tega namreč prodajajo sedaj po vseh trzaskih in tudi okoliških gostilnah. Ugajalo je očitno tudi italijanskim gostom. Neki Milančan in neki Turčin sta kupila kar deset oziroma pet steklenic tega piva, sda ga bosta dala pokusiti doma. Na vojno so bile seveda druge nealkoholne in svežilne pižole. Ljudje so kar jurjurali na čevapčice, kuhane domače pršut, nanski sir, pa tudi na kalamar in druge ribe. Saj se nobeden ni mogel odreči tem poslasticam, ko pa se je njih vonj prhitotalpi v sleherni kotiček.

Zaključni govor sta imela predsednik Kmetijske zadruge Zvonko Markovič in predstavnik Kmečke zveze in Zveze mlajh posestnikov Marij Grbec. Razšla sta svoje zadovoljstvo, ker je prireditev res dobro uspela, saj se to vidi po izrednem obisku in veselju. Naglasila sta, da si bo Kmetijska zadruga tudi v bodoče prizadevala, da bi kmečki tabor še bolj organizirala.

Glas iz občinstva